

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
10000 ZAGREB, Radnička cesta 39

IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
ZA 2021. GODINU

KLASA: 023-01/22-05/01
URBROJ: 387-02-22-01

Zagreb, listopad, 2022.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. POPIS KRATICA	5
2. UVOD	6
3. USTROJSTVO AGENCIJE	7
4. DJELATNOST AGENCIJE	10
5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE	11
6. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE	17
7. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA	19
8. NADZOR SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE (ECM)	21
9. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE	23
10. UVOĐENJE SUSTAVA UPRAVLJANJA KVALITETOM	28
11. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ	30
11.1 Izvješće o sigurnosti – zakonska osnova	30
11.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja	31
11.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja	34
11.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost	35
11.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost	37
11.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda	39
11.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti	40
12. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE	42
12.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari i drugih predmeta iz nadležnosti Agencije	42
12.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije	43
13. SURADNJA S AGENCIJOM EUROPSKE UNIJE ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR I IZVAN EUROPSKE UNIJE	44
13.1 Suradnja s ERA-om u sklopu sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement)	45
13.2 Poboľjšanja koje je provela Agencija u 2021. godini nakon nadzora (audita) ERA-e (NSA Monitoring 2020 – NSA Croatia – 1st cycle)	45
13.3 Pripreme oko sklapanja sporazuma o suradnji (protokola) s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO)	47
14. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE	49
14.1 Izvješće o COVID-19 pandemiji vezano za organizaciju rada Agencije	49
14.2 Suradnja s AIN-om i HAKOM-om	50
14.3 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom	50

15.	JAVNOST RADA AGENCIJE	51
16.	PROMJENE U ZAKONODAVSTVU I OCJENA UČINKOVITOSTI PRIMJENE 4. ŽELJEZNIČKOG PAKETA.....	52
17.	STRATEGIJA NADZORA ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ 61	
17.1	Područje primjene i ciljevi nadzora	62
17.2	Načela nadzora željezničkog sustava	64
17.3	Postupak nadzora koji se temelji na procjeni rizika u željezničkom sustavu	64
17.4	Područja rizika i polazišta za utvrđivanje prioriteta nadzora	65
17.4.1	Sustavi upravljanja rizikom (SMS).....	66
17.4.2	Željeznička vozila	66
17.4.3	Infrastrukturni podsustavi	66
17.4.4	Subjekti nadležni za održavanje (ECM)	66
17.4.5	Zajednički sigurnosni pokazatelji (CSI)	67
17.4.6	Strojovođe i ostali izvršni radnici	67
17.4.7	Kadrovski resursi i kompetencijske sposobnosti Agencije	68
17.5	Određivanje rizika i prioriteta nadzora u suradnji sa željezničkim sektorom.....	68
18.	ZAKLJUČAK	70

Popis slika

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije	7
Slika 2 - Model ZOP-a koji objašnjava uzročno-posljedični odnos između organizacijskih čimbenika i rezultata rada; Izvor: https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/projekti/eu-projekti/uvodjenje-sustava-upravljanja-kvalitetom-u-javnu-upravu-rh/22401	28
Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2016.-2021. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 5).....	33
Slika 4 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2016.-2021. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 5).....	33
Slika 5 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2016.-2021. godine (sukladno ERA metodologiji)	35
Slika 6 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2021. godine (prema Tablici 9)	37
Slika 7 – Broj teško ozljeđenih i smrtno stradalih prema kategoriji značajnih nesreća u 2021. – nesreće na ŽCP-ima i nesreće koje uključuju željezničko vozilo u pokretu (prema Izvještaju o sigurnosti za 2021.-HŽ Infrastruktura d.o.o.)	38
Slika 8 – Pregled izdanih dozvola za strojode do 2021. godine	68

Popis tablica

Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2021. godini	8
Tablica 2 – Pregled inspekcijskih pregleda - nadzora za 2021. godinu	16
Tablica 3 – Financijski plan za 2021.	24
Tablica 4 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2021. godini i uzroci nastanka istih	31
Tablica 5 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2016. do 2021. – izvanredni događaji	32
Tablica 6 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2021.	34
Tablica 7 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2016.-2021. godine (sukladno ERA metodologiji)	34
Tablica 8 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2021.)	35
Tablica 9 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2021. godine	36
Tablica 10 – Broj i struktura rješanih predmeta u 2021. godini	42
Tablica 11 – Ocjena učinkovitosti primjene 4. željezničkog paketa.....	52

1. POPIS KRATICA

4RWP	4. željeznički paket (engl. 4 th Railway Package)
APS	Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (engl. Authorisation to place in service)
AsBo	Tijelo za procjenu (engl. Assessment Body)
BoA	Odbor za žalbe (engl. Board of Appeal)
CSI	Zajednički sigurnosni pokazatelji (engl. Common Safety Indicators)
CSM	Zajedničke sigurnosne metode (engl. Common Safety Methods)
CA	Ugovor o suradnji ERA i NSA u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Cooperation Agreement)
DeBo	Imenovano tijelo (engl. Designated Body)
ECM	Subjekt nadležan za održavanje (engl. Entity in Charge of Maintenance)
EC	Europska Komisija (engl. European Commission)
ECVVR	Europski centralizirani registar vozila (engl. European Centralised Virtual Vehicle Register)
EU	Europska Unija (engl. European Union)
ERA	Agencija Europske unije za željeznice (engl. European Union Agency for Railways)
ERATV	Europski registar tipova vozila (engl. European Register of Authorised Types of Vehicles)
ERTMS	Europski sustav upravljanja i nadzora vlakova (engl. European Railway Traffic Management System)
ESSU	Elektronički signalno sigurnosni uređaj
IM	Upravitelj infrastrukture (engl. Infrastructure Manager)
NoBo	Prijavljeno tijelo (engl. Notified Body)
NRV	Nacionalne referentne vrijednosti (engl. National Reference Values)
NSA	Nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (engl. National Safety Authority)
OC	Organizacijska sposobnost (engl. Organisational Capability)
OSS	Jedinstvena pristupna točka (engl. One Stop Shop)
PoE	Tim stručnjaka u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Pool of Experts)
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom (engl. Quality Management System)
RID	Pravila vezana za međunarodni prijevoz opasnih tereta željeznicom (engl. Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail)
RU	Željeznički prijevoznik (engl. Railway Undertaking)
SCA	Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (engl. Safety certification/safety authorisation)
SMS	Sustav upravljanja sigurnošću (engl. Safety Management System)
SSC	Jedinstvena sigurnosna potvrda (engl. Single Safety Certificate)
SUP	Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (engl. Supervision of safety performance)
TAP	Telematske aplikacije za putnički prijevoz (engl. Telematics applications for passenger service)
TAF	Telematske aplikacije za teretni prijevoz (engl. Telematics applications for freight service)
TSI	Tehnička specifikacija za interoperabilnost (engl. Technical specification for interoperability)
VA	Odobrenje za puštanje vozila (tipa) u uporabu (engl. Vehicle (type) Authorisation)
ŽCP	Željezničko-cestovni prijelaz

2. UVOD

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija) je nacionalno tijelo nadležno u smislu zakonodavstva Europske unije o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava Europske unije osnovana kao javna ustanova sa sjedištem u Zagrebu kojoj je u izvještajnom razdoblju, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 63/2020; u daljnjem tekstu: Zakon) i Zakonu o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19), povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javne ovlasti kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna Vladi svake kalendarske godine podnijeti izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće. Slijedom toga, Agencija podnosi izvješće za 2021. godinu koje sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o uvođenju sustava upravljanja kvalitetom, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, bitne promjene hrvatskog i EU zakonodavstva koje se odnose na sigurnost željezničkog sustava, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA-om) i poboljšanjima koja su provedena nakon ERA audita, informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije, informacije o provođenju 4. željezničkog paketa i izmjenama u EU zakonodavstvu te načela i razvoj nacionalne strategije nadzora sigurnosti željezničkog sustava.

2021. godina je bila izazovna kao i 2020. zbog nastavka svjetske pandemije COVID-19 i njezinih ograničenja koja su ometala normalno poslovanje Agencije kao i zbog prilagodbe željezničkog sustava novom zakonodavstvu nakon uvođenja 4. željezničkog paketa. Promjene koje su se u tom sklopu događale u prethodnom razdoblju, tražile su od Agencije stalno preispitivanje internih procedura, kvalitetan nadzor željezničkog sustava te poboljšanja koja su se u tom smislu provodila na svim razinama poslovanja. Stalna poboljšanja, kako internog poslovanja Agencije tako i sigurnosti željezničkog sustava u cjelini, temeljno je opredjeljenje ravnatelja Agencije i svih njegovih suradnika, u što se možemo uvjeriti kroz ovo Izvješće.

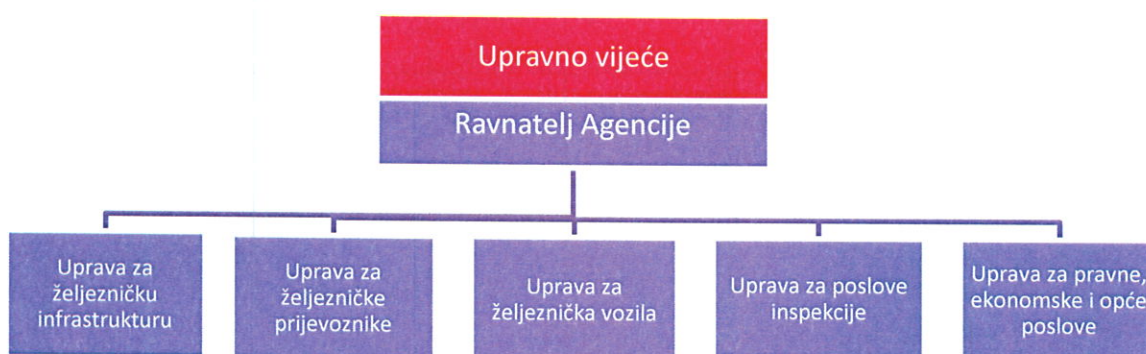
Ravnatelj
Želimir Delač, dipl. ing. el.

3. USTROJSTVO AGENCIJE

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj, i oni za svoj rad odgovaraju Vladi. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana koje imenuje Vlada nakon provedenog javnog natječaja na vrijeme od pet godina, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Čelnik Agencije je ravnatelj, koji predstavlja i zastupa Agenciju, vodi stručni rad Agencije, organizira rad i poslovanje Agencije te obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije (organizacijska struktura - slika 1). Ravnatelj obavlja svoju dužnost profesionalno kao zaposlenik Agencije, a imenuje ga Vlada na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Uvjeti za imenovanje članova Upravnog vijeća i ravnatelja Agencije propisani su Zakonom.

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije

Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije, kao što su: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvještavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

Unutarnje ustrojstvo Agencije, nazivi i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica, organizacija i način rada ustrojstvenih jedinica, nazivi radnih mjesta, broj izvršitelja, opis poslova i potrebnih stručnih uvjeta za njihovo obavljanje uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije. Postojeća sistematizacija, odnosno potreban broj izvršitelja temelji se na poslovima i ovlastima Agencije propisanim Zakonom te drugim poslovima koje je Agencija obvezna obavljati kao kao javna ustanova.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju zaposlenici Agencije, čiji se pravni položaj, uvjeti za zasnivanje radnog odnosa, plaće i druga pitanja u vezi s radnim odnosom uređuju Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije u skladu s propisima kojima se uređuje područje rada i propisima kojima se uređuju plaće u javnim službama.

Na početku i kraju izvještajnog razdoblja ukupan broj zaposlenih u Agenciji (uključujući ravnatelja) promijenio se u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje zbog odlaska određenog dijela zaposlenika u starosnu mirovinu.

Radi lakšeg pregleda strukture administrativnih kapaciteta Agencije u 2021. godini daje se prikaz u tablici 1.

Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2021. godini

NAZIV	STANJE NA 1.1.2021.			STANJE NA 31.12.2021.		
	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-
Ravnatelj	1	1	0	1	1	0
Pomoćnik ravnatelja	3	3	0	3	3	0
Uprava za željezničku infrastrukturu	5	2	-3	5	2	-3
Uprava za željezničke prijevoznike	4	1	-3	4	0	-4
Uprava za željeznička vozila	5	3	-2	5	3	-2
Uprava za poslove inspekcije	9	4	-5	9	3	-6
Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove	4	2	-2	4	2	-2
UKUPNO	31	16	-15	31	14	-17

Sredstva za obavljanje djelatnosti Agencije osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske koji uključuje sredstva doznačena od ERA-e tako da je postupak zapošljavanja tijekom izvještajnog razdoblja Agencija bila obvezna provoditi u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu ("Narodne novine", br. 135/20) kojim je propisano da se proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna te javnim ustanovama kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu zabranjuje novo zapošljavanje ako im se sredstva za rashode za zaposlene osiguravaju iz općih prihoda i primitaka s tim da je novo zapošljavanje iznimno dopušteno ako za to postoji opravdani i obrazloženi razlog, u kojem je slučaju za to potrebno dobiti prethodnu suglasnost čelnika nadležnog razdjela organizacijske klasifikacije.

Od Agencije se očekuje postizanje pune funkcionalnosti kroz ispunjavanje organizacijskih pretpostavki za zakonito, pravilno, pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova temeljem javne ovlasti koji su joj primjenom relevantnih propisa stavljeni u nadležnost. Kako bi se postigla odgovarajuća kadrovska ekipiranost Agencija prvenstveno mora jačati administrativne kapacitete kroz zapošljavanje stručnjaka, naročito tehničkih struka (elektrotehnička, građevinska, prometna, strojarska i sl.), u protivnom dovodi se u pitanje mogućnost izvršenja zadaća koje su joj povjerene.

Naime, Agenciji je Zakonom povjerena važna zadaća u području sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske, zbog čega su za zaposlenike postavljeni visoki stručni standardi, primjerice: završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prometne/strojarske/elektrotehničke/građevinske/pravne/ekonomske struke; najmanje pet godina radnog iskustva u području željeznice/sustava i podsustava; odlično poznavanje zakonodavstva, kako nacionalnog, tako i Europske unije te međunarodnih sporazuma i ugovora iz područja sigurnosti željezničkog sustava; visoka razina poznavanja stručnog engleskog jezika.

Polazeći od navedenog, a imajući u vidu kako postizanje pune funkcionalnosti Agencije ovisi najvećim dijelom o mogućnosti novog zapošljavanja visokospecijaliziranih stručnjaka prvenstveno tehničkih struka s odgovarajućim iskustvom u području željezničkog sustava, Agencija je zatražila prethodnu suglasnost Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za novo zapošljavanje pet stručnjaka tehničkih struka na neodređeno vrijeme. Ministarstvo je, prema dostavljenom obrazloženom zahtjevu Agencije, ocijenilo kako je očito da potreba za zapošljavanjem proizlazi iz povećanog opsega poslova uvođenjem 4. željezničkog paketa i nove regulative vezane uz sigurnost željezničkog prometa, što bi uz istovremeni odlazak dijela zaposlenika u starosnu mirovinu moglo znatno otežati kvalitetu i osnovne funkcionalnosti obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije. Pored toga Ministarstvo je uzelo u obzir Odluku Vlade o prihvaćanju modernizacije i restrukturiranja željezničkog sektora od 1. srpnja 2021. godine kojom je naglašena potreba dodatnog tehničkog i organizacijskog jačanja Agencije i ponovljeni zahtjev Agencije Europske unije za željeznice za kadrovskim jačanjem te je 20. prosinca 2021. godine Agenciji dalo prethodnu suglasnost za traženo novo zapošljavanje. Kako su uz spomenutu suglasnost i proračunska sredstva vezana za navedeno zapošljavanje planirana u odobrenom Financijskom planu Agencije za 2022. i projekcijama za 2023. i 2024. godinu analitički prikaz provedenog postupka biti će predmetom izvješća o radu za 2022. godinu.

4. DJELATNOST AGENCIJE

Agenciji, kao jednom od tijela javne vlasti koja su prema članku 5. Zakona nadležna za željeznički sustav, povjerena je zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svog djelokruga te je organizacijski, pravno i u donošenju odluka neovisna o svakom željezničkom prijevozniku, upravitelju infrastrukture, podnositelju zahtjeva i subjektu koji provodi javnu nabavu vozila i usluga, uključujući dodjelu ugovora za usluge javnog prijevoza putnika željeznicom.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem javne ovlasti Agencija je, pored Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, primjenjivala odredbe i drugih propisa, a naročito onih kojima se uređuje opći upravni postupak, prekršaji te pravo na pristup informacijama. Pored toga, vezano uz stvarnu nadležnost Agencije, kontinuirano je praćen pravni okvir koji se odnosi na prostorno uređenje i gradnju, energetska učinkovitost, zaštitu okoliša i prirode, sigurnost prometa na cestama, područje rada i obrazovanja te prijevoz opasnih tvari obzirom da se propisi iz tih područja, pored odredbi Zakona, primjenjuju na gradnju infrastrukturnih podsustava, gradnju željezničke infrastrukture, na pitanja o izvršnim radnicima te prijevozu opasnih tvari željeznicom. Na sva pitanja u vezi s radom Agencije, a koja nisu uređena Zakonom, primjenjivale su se odredbe propisa kojima se uređuju ustanove, kao i propisi o proračunu i proračunskom računovodstvu, sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, fiskalnoj odgovornosti i primjeni fiskalnih pravila, javnoj nabavi, opći propisi o radu i plaćama u javnim službama te drugi propisi koje je Agencija kao javna ustanova/javna služba obvezna primjenjivati. Upravni nadzor nad Agencijom obavljalo je Ministarstvo. Agencija je proračunski korisnik iz nadležnosti Ministarstva koje je tijekom izvještajnog razdoblja obavljalo koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije.

Agencija je u 2021. godini obavljala poslove sukladno nadležnostima koje su joj utvrđene Zakonom u članku 8., a koje se odnose na izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture, odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava/infrastrukturnih podsustava i stavljanje vozila na tržište i odobrenja za tip vozila, odobrenja pokusnih/probnih pružnih dionica, odobrenja za probni rad prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava, ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje (ECM), izvješća o procjeni sigurnosti kao tijelo za procjenu rizika, dozvola za strojovođe te ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivače, pružanje potpore ERA-i pri izdavanju jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenja za stavljanje vozila na tržište i odobrenja za tip vozila, provođenje nadzora sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture i održavanja strukturnih podsustava, sukladnosti interoperabilnih sastavnih dijelova s osnovnim zahtjevima, osposobljenosti strojovođa, vođenje i/ili nadzor propisanih registara, donošenje obvezujućih uputa iz svoje nadležnosti, praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa te inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je u sklopu svoje djelatnosti provodila i aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u ostalim članicama Europske unije u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima kojima su dodijeljene međunarodne trase.

5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE

Sukladno Godišnjem programu rada i razvoja Agencije za sigurnost željezničkog prometa za 2021. godinu, te mjesečnim planovima rada željezničkih inspektora u okviru Uprave za poslove inspekcije, željeznički inspektori su tijekom 2021. godine kontinuirano obavljali inspekcijske nadzore/preglede, donosili upravne i prekršajne mjere iz svoje nadležnosti utvrđene Zakonom - u svezi nadzora nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, Zakona o prijevozu opasnih tvari, te propisa i općih akata donesenih na temelju istih.

Zbog epidemioloških mjera vezanih uz COVID-19, utvrđenih od strane Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, u razdoblju od 2. siječnja do 28. veljače 2021. određen je rad od kuće - praćenje obavljanja željezničkog prometa, te evidentiranih neurednosti i obzirom na to poduzimanje propisanih mjera putem podataka u elektroničkom obliku.

Tijekom 2021. godine, željeznički inspektori, obavili su ukupno 27 inspekcijskih nadzora, odnosno 1029 inspekcijskih pregleda, kako slijedi:

I. Nadzor infrastrukturnog podsustava

Iz području željezničkog infrastrukturnog podsustava obavljena su 3 inspekcijska nadzora, odnosno 13 inspekcijska pregleda i 3 pregleda radova na građevinskom infrastrukturnom podsustavu, od čega:

- 2 inspekcijska pregleda gornjeg ustroja pruge – kontrole parametara geometrije luka na pruzi M502 između kolodvora Zagreb Klara i Zagreb Glavnog kolodvora,
- 4 inspekcijska pregleda objekata donjeg ustroja pruge – 2 podvožnjaka na pruzi M101, most preko Kupe i podvožnjak na pruzi M502 i most preko Rječine na pruzi M603,
- 7 inspekcijskih pregleda pružnog pojasa – ugrožavanje ruševnim objektima uz prugu M502, nedopuštenom gradnjom i narušavanjem trokuta preglednosti na ŽCP-u uz prugu M604, nestabilnim stupovima TK-mreže uz prugu L203 i ugrožavanje sigurnosti pruge M101 cestovnim prometom,
- 3 pregleda radova – rekonstrukcija pruga i kolodvora.

Donijeta su 2 rješenja, od toga 1 o osiguravanju trokuta preglednosti na pruzi M604 i 1 o osiguravanju sigurnog prometa i uklanjanju nepravilnosti na mostu preko Rječine na pruzi M603.

II. Nadzor upravljanja i regulacije prometa

U području upravljanja i regulacije prometa obavljena su 3 nadzora, odnosno 56 inspekcijskih pregleda vezanih uz upravljanje i regulaciju prometa, vožnju vlaka te sastava i kočenja vlaka (po segmentu pravilnog sastava vlaka, učinkovitosti kočenja, označavanja vlaka propisanim signalima te vođenja propisanih evidencija i obavješćavanju strojovođe o iznimnim prilikama i postupcima, odnosno upravljanja vožnjom vlaka).

Inspekcijskim nadzorom obuhvaćen je upravitelj infrastrukture te željeznički prijevoznici, odnosno isti je obavljen na željezničkim prugama M104, M201, M202, M501, M604, R101, R106, R202, L206 i L205, te službenim mjestima (33 kolodvora) i vlakovima u tijeku vožnje te po dolasku odnosno prije polaska vlaka.

Za pojedine nesukladnosti stranke u postupku, odnosno ovlašteni punomoćnici nadziranih pravnih osoba, su odmah tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora provele i poduzele potrebne postupke na njihovom otklanjanju.

Slijedom navedenog nije bilo potrebe poduzimanja drugih Zakonom utvrđenih mjera.

III. Nadzor vučnih vozila

U području vučnih željezničkih vozila obavljena su 4 inspekcijska nadzora odnosno 175 inspekcijskih pregleda od toga :

- 8 pregleda upravljanja održavanjem posjednika vučnih vozila,
- 5 pregleda ovlaštenih održavatelja vučnih vozila,
- 81 pregled tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa i
- 81 pregled natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

Inspekcijski pregledi upravljanja preventivnim i korektivnim održavanjem posjednika vučnih vozila provedeno u tvrtkama: HŽ Cargo d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., ENNA Transport d.o.o., SŽ-Tovorni promet d.o.o., Transagent Rail d.o.o. i Train Hungary Maganvasut kft. Podružnica Zagreb (u daljnjem tekstu: THM).

U HŽ Cargo d.o.o. pregledom su obuhvaćena 82 aktivna vučna vozila, od ukupno 169 vozila u posjedu, od toga: 32 električne lokomotive i 50 dizel lokomotiva.

U HŽ Putnički prijevoz d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 181 vučno vozilo od toga 41 električna lokomotiva, 25 dizel lokomotiva, 43 EMV i 72 DMV.

U HŽ Infrastruktura d.o.o. pregledom su obuhvaćena 82 motorna vozila za posebne namjene.

U ENNA Transport d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 13 vučnih vozila, od toga 8 električnih lokomotiva i 5 dizel lokomotiva.

U SŽ-Tovorni promet d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 18 vučnih vozila, od toga 12 električnih lokomotiva i 6 dizel lokomotiva.

U Transagent Rail d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 7 električnih lokomotiva.

U THM-u pregledom je obuhvaćeno 10 električnih lokomotiva.

Inspekcijski pregledi provođenja tehnološkog postupka održavanja vučnih vozila obavljen je kod ovlaštenih održavatelja : TSŽV (3) , TŽV-Gredelj (1) i RELOC u KONČAR-Električna vozila (1).

Inspekcijski pregledi tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometu obavljeni su kod željezničkih prijevoznika: HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., ENNA Transport d.o.o., Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o., Rail & Sea d.o.o., THM, Transagent Rail d.o.o. i SŽ-Tovorni promet d.o.o., te su pregledana sljedeća vučna vozila :

- 7 EMV serije 6112
- 1 DMV serije 1426
- 1 DMV serije 7022
- 2 DMV serije 7023
- 11 DHMV serije 7121

- 13 DHMV serije 7122
- 4 DHMV serije 7123
- 1 DMV serije 7711
- 1 DMV serije 7713
- 2 EL serije 0400
- 1 EL serije 0430
- 7 EL serije 1141
- 1 EL serije 1142
- 2 EL serije 1116
- 1 EL serije 1541
- 1 EL serije 6182
- 3 EL serije 6193
- 2 DEL serije 2041
- 5 DEL serije 2044
- 10 DEL serije 2062
- 1 DEL serije 2063
- 1 DHL serije 2132

Inspekcijskim pregledom 81 vučnih vozila utvrđene su neispravnosti za koje su poduzete mjere na mjestu utvrđivanja neispravnosti upućivanjem vučnih vozila na popravak u radionicu:

- neispravan glavni kompresor zraka kola A (1 EMV 6112),
- višestruko ispadanje pretvarača glavnog pogona (1 EMV 6112),
- neispravan hidraulični prijenosnik HP (1 DMV 7121),
- neispravna ulazna vrata (1 DMV 7122),
- razlika u radu DM1 / DM2 (1 DMV 7121),
- neispravan instrument (manometar / termometar / broj sati rada DM) - na 3 vučna vozila (2 DMV 7121 i 1 DMV 7122),
- nedostatak pijeska u spremnicima pjeskare (1 DMV 7711),
- blokiran kotač (1 DEL 2044),
- nepravilno nalijeganje kočnih umetaka (1 DEL 2062),
- neispravan kočni cilindar (1 DEL 2062),
- hod klipa kočnog cilindra veći od 65 mm na 2 vučna vozila (1 DEL 2044 i 1 DEL 2062)
- neispravna poluspojka GV (1 DEL 2063),
- umjeriti manometre (1 DEL 2063),
- curenje ulja po električnim kablovima vučnog motora (1 DEL 2062).
- Natpisi i oznake na vučnim vozilima – na 3 vučna vozila (2 DMV 7122 nedostaje natpis datum revizije i 1 EMV 6112 reklame po natpisima) – upućuju se u radionicu na ponovno opisivanje i uklanjanje reklame.
- Aparati za gašenje požara – istekao rok periodičkog pregleda na 3 EL (2 EL 6182 i 1 EL 6193) – iste zamijeniti na SKP.

Ukupno je utvrđeno 25 neispravnosti na 21 vučnom vozilu.

IV. Nadzor vučenih vozila

U području vučenih željezničkih vozila obavljeno je 117 inspekcijskih nadzora/pregleda:

- 38 inspekcijskih pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu (ukupno 620 vučenih vozila):
 - 7 teretnih vagona Federacije BiH serije E
 - 1 teretni vagon Cargo Srbije serije K
 - 20 teretnih vagona Cargo Srbije serije R
 - 5 teretnih vagona Cargo Srbije serije S
 - 8 vagona cisterni Bugarskog Carga serije Z
 - 8 teretnih vagona Slovačkog Carga serije S
 - 21 teretnih vagona Tovornog prometa, SLO željeznice, serije T
 - 1 vagon cisterna Deutsche Bahna (DB) serije Z
 - 11 teretnih vagona Deutsche Bahna (DB) serije S
 - 53 vagona cisterni DB, FRA i NL prijevoznika serije Z
 - 83 vagon cisterni INA Industrija nafte d.d. serije Z
 - 173 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije T
 - 27 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije F
 - 1 teretni vagon HŽ Cargo d.o.o. serije H
 - 3 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije K
 - 48 vagona cisterni HŽ Cargo d.o.o. serije Z
 - 42 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije R
 - 5 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije L
 - 83 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije E
 - 4 teretna vagon HŽ Cargo serije S
 - 1 teretni vagona HŽ Cargo serije U
 - 2 putnička vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije Bc
 - 6 putničkih vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije B
 - 5 putničkih vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije B
 - 2 putnička vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije AB
- 3 nadzora održavatelja vučenih vozila,
- 38 inspekcijskih pregleda održavanja,
- 38 inspekcijskih pregleda natpisa i oznaka na željezničkim vozilima.

Tijekom obavljanja inspekcijskog pregleda nisu utvrđene –nepravilnosti i nedostaci koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Pregledom su obuhvaćeni željeznički prijevoznici (posjednici vučenih vozila) i održavatelji vučenih vozila. Inspekcijski pregled tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu obavljen je nad željezničkim prijevoznicima (posjednicima vučenih vozila) - HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Slovenske željeznice (putnički vagoni), DB, Cargo Srbije, Željeznice Federacije BiH, INA Industrija nafte, Slovačke željeznice, MAV (teretni i putnički vagoni), Državne željeznice Bugarske, te privatni prijevoznici Slovačke, Francuske i Nizozemske. Inspekcijski pregled održavatelja vučenih vozila obavljen je u društvima Održavanje vagona d.o.o. (Pogoni Čakovec, Bjelovar).

V. Nadzor izvršnih radnika

Iz područja nadzora izvršnog osoblja obavljeno je 80 inspekcijskih pregleda/nadzora, koji su se odnosili na:

- stručnu osposobljenost
- zdravstvenu sposobnost i
- poučavanje.

Tijekom obavljanja inspekcijskih nadzora nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci koje bi zahtijevale poduzimanje odgovarajućih mjera.

VI. Nadzor prijevoza opasnih tvari

U području prijevoza opasnih tvari obavljena su 2 inspekcijska nadzora, odnosno 2 inspekcijska pregleda, koja se odnose na poslove sigurnosnog savjetnika i stručna poduka osoblja u prijevozu opasnih tvari.

Navedenim pregledima nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

VII. Nadzor prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava

Iz područja nadzora prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 583 inspekcijska pregleda, od čega:

- 27 pregleda funkcionalne ispravnosti vanjskog dijela signalno sigurnosnog uređaja (signali, signalne oznake) iz upravljačnice vučnog vozila
- 12 pregleda mehaničkih signalno-sigurnosnih uređaja (likovni signali)
- 105 pregleda relejnih i elektroničkih signalno-sigurnosnih uređaja
- 297 pregleda telekomunikacijskih uređaja (željeznička vozila opremljena RD uređajem, T ormari) i
- 142 željezničko cestovni prijelazi (mehanički, relejni, elektronički).

Za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti su izdana 2 usmena rješenja, te 19 izrečenih mjera na licu mjesta.

VIII. Protupožarne aktivnosti

U okviru Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2021. godini Vlade, u razdoblju od svibnja do rujna sveukupno je obavljen 31 inspekcijski nadzor/pregled nad 6 subjekata željezničkog prometa na 18 lokacija (kolodvora, dionica).

Tablica 2 – Pregled inspekcijskih pregleda - nadzora za 2021. godinu

Segment nadzora	Područje nadzor	Broj inspekcijskih pregleda	Ukupan broj inspekcijskih pregleda-nadzora	Poduzete mjere
željeznička infrastruktura	gornji ustroj	2	16	1 rješenje o uklanjanju nepravilnosti 1 rješenje o uklanjanju nepravilnosti
	objekti	4		
	pružni pojas / slobodni profil	7		
	modernizacija pruga	3		
obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa	odvijanje i upravljanje prometom	33	56	
	upravljanje vožnjom vlaka i nadzor strojovođa te voznog osoblja	7		
	sastav, kočenje te označavanje vlakova	16		
željeznička vučna vozila	upravljanje održavanjem posjednika željezničkih vozila	8	175	za utvrđenih 25 neispravnosti na 21 vučnom vozilu izrečene su mjere na licu mjesta
	nadzor održavatelja vučnih vozila	5		
	tehnička ispravnost vozila u prometu	81		
	natpisa i oznaka na željezničkom vozilu	81		
željeznička vučena vozila	održavanje željezničkih vozila	38	117	
	nadzor održavatelja vučenih vozila	3		
	tehnička ispravnost vozila u prometu	38		
	natpisa i oznaka na željezničkom vozilu	38		
izvršno osoblje	stručna osposobljenost	20	80	za utvrđenu nepravilnost vezanu za upravljanjem vožnjom vlaka, donijet je 1 obavezni prekršajni nalog
	zdravstvena sposobnost	20		
	poučavanje	12		
	upravljanje vožnjom vlaka	16		
	psihofizičkog stanja	12		
prijevoz opasnih tvari	poslovi sigurnosnog savjetnika	1	2	
	stručna poduka osoblja u prijevozu opasnih tvari	1		
prometno-upravljajući i signalno-sigurnosni podsustav	pregled vanjskog dijela uređaja signalno sigurnosnog uređaja (signali, signalne oznake)	27	583	za utvrđene nepravilnosti donijeta su 2 usmena rješenja i 19 izrečenih mjera na licu mjesta
	pregled mehaničkih signalno-sigurnosnih uređaja	12		
	pregled relejnih, elektorelejnih, elektroničkih signalno-sigurnosnih uređaja	105		
	pregled telekomunikacijskih uređaja	297		
	pregled željezničko cestovnih prijelaza (mehanički, relejni, elektorelejni, elektronički)	142		
UKUPNO:			1029	

6. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE

Uredbom Komisije (EU) 2018/761¹ određeno je u članku 5., točka 1. da u svrhu obnavljanja ili ažuriranja uvjerenja o sigurnosti nacionalno tijelo nadležno za sigurnost koje provodi nadzor upotrebljava i, prema potrebi, razmjenjuje informacije o uspješnosti sustava upravljanja sigurnošću prikupljene tijekom svojih aktivnosti nadzora, te nastavljaju li se ispunjavati svi zahtjevi, kako je propisano člankom 9. stavkom 3. točkom (b) i člankom 10. stavkom 5. Zakona.

U smislu spomenute Uredbe (EU) 2018/761 i propisanih zahtjeva Agencija je u periodu od 24. svibnja do 11. lipnja 2021. godine 2021. godine provodila opsežan **7. ciklus nadzora nad sustavom upravljanja sigurnošću (SMS)** kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., u kojem su bili uključeni željeznički inspektori i auditori iz Uprave za željezničku infrastrukturu Agencije. Temeljni ciljevi nadzora bili su:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu ovog i narednih nadzora, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o. (IM), a sukladno Planu audita i ciljevima iz izdanog rješenja – uvjerenja o sigurnosti;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a.

U sklopu nadzora korišteni su sljedeći pravni akti relevantni za nadzor SMS-a:

- Zakon ;
- Uredba Komisije (EU) 2018/762²
- Uredba Komisije (EU) 2018/761³
- Uredba Komisije (EU) br. 402/2013⁴

Sukladno odredbi članka. 4. Uredbe (EU) 2018/761 nacionalno tijelo nadležno za sigurnost ovlašteno je donositi tehnike nadzornih aktivnosti. U tom smislu Agencija je koristila tehnike audita sukladno metodologiji prema HRN EN ISO 9001:2015, što je uključivalo razgovore s osobama na raznim organizacijskim razinama, pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja rezultata dobivenih od strane inspekcije.

Audit tim Agencije provjeravao je sve elemente SMS-a sukladno Planu i programu audita koji je prije audita dostavljen auditiranoj strani. Nakon provedenog audita auditiranoj strani je dostavljen izvještaj s audita u kojem su navedene nesukladnosti i prijedlozi za poboljšanja **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**, koje je auditirana strana prihvatila u svojem Akcijskom planu nakon nadzora, a koji je sukladno propisanom roku dostavljen u Agenciju u cilju obrazlaganja poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje nesukladnost te daljnjih poboljšanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture. Temeljem tako

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012, SL L 129, 25.5.2018., str. 16-25

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010; SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48

³ Isto kao 1

⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 i Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136 od 13. srpnja 2015. o izmjeni Provedbene uredbе (EU) br. 402/2013 o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika; SL L 121, 3.5.2013., str. 8–25

dostavljenog akcijskog plana Agencija je pristupila izdavanju novog rješenja – uvjerenja o sigurnosti.

Poboljšanja utvrđena auditom i Akcijskim planom upravitelja infrastrukture su:

- Obavljena je konačna sanacija puknuća tračnica na pruzi M101;
- Stavljeni su u funkciju uređaji za ručno ultrazvučno ispitivanje tračnica i zavara i uređaji za mjerenje ravnosti zavara te su osposobljeni djelatnici za rukovanje;
- Izvršeni su radovi obnove (remonta) na pruzi M101 na dionici Savski – Marof – Kustošija čime je riješen problem lošeg stanja tračnica i potreba za reprofiliiranjem i brušenjem tračnica;
- Izvršena sanacija deformacije kolosijeka na pruzi M402;
- Izrađen registar željezničke infrastrukture;
- Izrađen je Nacrt pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i načinu obavljanja kontrole primjene sustava upravljanja sigurnošću (Pravilnik HŽI-659) u kojemu je detaljnije definirana strategija, prioriteti i planovi za kontrolu;
- Izrađen je Pravilnik o internim tehničkim uvjetima za uređaje za elektroničku komunikaciju (Pravilnik HŽI-402) i objavljen u Službenom vjesniku HŽ Infrastrukture d.o.o., broj 2/22.

Pored upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o, Agencija je u 2021. godini provela nadzor SMS-a kod upravitelja infrastrukture - luci unutarnje plovidbe, u Lučkoj upravi Slavonski Brod. Nadzor koji je, sukladno Zakonu, proveden kod spomenutog upravitelja infrastrukture u luci unutarnje plovidbe daje rezultate te se nakon nadzora unapređuje sustav upravljanja sigurnošću.

7. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA

Uredbom Komisije (EU) br. 2018/762⁵ od 8. ožujka 2018. utvrđuju se zajedničke sigurnosne metode („CSM-ovi”) u vezi sa zahtjevima za sustave upravljanja sigurnošću koji se odnose na željezničke prijevoznike u smislu ocjene sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje jedinstvenog rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza. Navedena uredba zamjenjuje prethodnu uredbu (EU) 1158/2010⁶ od 9. prosinca 2010.

Delegiranom uredbom komisije (EU) 2018/761⁷ od 16. veljače 2018. utvrđuju se zajedničke sigurnosne metode za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća.

Stupanjem na snagu 4. željezničkog paketa i Zakona, od 16. lipnja 2020. godine, Agencija izdaje jedinstvene potvrde o sigurnosti željezničkim prijevoznicima sukladno spomenutom Zakonu i odgovarajućim uredbama EU⁸.

U smislu navedenog Agencija pokreće nadzor kroz godišnje cikluse nadzora sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) kod željezničkih prijevoznika s općim ciljevima, kako slijedi:

- utvrditi smjernice za razvoj SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu kontinuiranih nadzora SMS-a, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl.: *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje i provođenje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod svakog pojedinog željezničkog prijevoznika, a vezano za izdane jedinstvene potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike i važeće potvrde ranije izdane skladno Direktivi br. 2004/49/EZ⁹ (kako općeg dijela (Dio A), tako i posebnog dijela (Dio B)), kojim prijevoznik mora udovoljiti specifičnim uvjetima sigurnosti zemlje članice;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a pojedinog prijevoznika **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**. Od prijevoznika se potom očekuje donošenje plana korektivnih radnji u svrhu poboljšanja i podizanja razine sigurnosti koji će Agencija ocijeniti te nadzirati njegovo provođenje.

Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost željezničkog prometa, sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2018/761, donosi tehnike nadzornih aktivnosti (revizije (engl.: *auditi*) i inspekcije).

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP.), SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48

⁶ Prema Uredbi Komisije (EU) 2018/762 (11) Uredba (EU) br. 1158/2010 treba se primjenjivati na potvrde o sigurnosti izdane u skladu sa („starom”) Direktivom br. 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća do datuma isteka njihova važenja. Zbog istog razloga u članku 5. Uredbe 2018/762 uredba (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 stavljaju se izvan snage s učinkom od 16. lipnja 2025. (do kada je rok da se sve „stare” potvrde o sigurnosti – dio A i dio B zamjene novim - jedinstvenim potvrdama o sigurnosti).

⁷ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP.), SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25

⁸ Agencija je na svojim internetskim stranicama nakon stupanja na snagu novog Zakona (Narodne novine broj.: 63/2020) objavila novi vodič za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti u kojem je obuhvaćena sva nova zakonska regulativa po tom pitanju - https://www.asz.hr/wp-content/uploads/2021/08/210826-Vodic_SSC_Nacionalni_V2.pdf

⁹ Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice), SL L 164, 30.4.2004., str. 44–113

U tom smislu provodi se proces, koji podrazumijeva razgovore s osobama na različitim razinama u organizaciji uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja sigurnosnih rezultata dobivenih od strane inspekcije i osoba Agencije ovlaštenih za provedbu nadzora SMS-a kod prijevoznika.

Osobe Agencije ovlaštene za nadzor tijekom izvođenja nadzora (audita SMS-a) ocjenjuju sukladnost SMS-a sa zahtjevima, karakteristikama i elementima koji su propisani Zakonom.

U 2021. godini provedeni su nadzori kod sljedećih prijevoznika:

- Pružne građevine d.o.o.,
- CER Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- HŽ Cargo d.o.o.,
- ENNA Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.,
- Transagent RAIL d.o.o.,
- Log Rail d.o.o.,
- Eurorail Logistic d.o.o.

Nakon nadzora SMS-a obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih prijevoznika tijekom kojih su osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije obrazložile prijedloge za poboljšanja, koje su željeznički prijevoznici prihvatili te poduzeli mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a.

U pogledu mogućih poboljšanja i daljnjeg razvoja sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije su ukazale na pravilan pristup i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika kako to propisuje Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 Tekst značajan za EGP (SL L 121, 3.5.2013., str. 8–25; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 402/2013) i Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136 od 13. srpnja 2015. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 402/2013 o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika (Tekst značajan za EGP) (SL L 185, 14.7.2015., str. 6–10; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/1136).

U pogledu usklađenosti s nacionalnim podzakonskim aktima u većini slučajeva Agencija je ukazala na potrebu pridržavanja odredbi o održavanju željezničkih vozila, sukladno Pravilniku o željezničkim vozilima ("Narodne novine", br. 121/2015).

U provedbi nadzora SMS-a Agencija koristi priliku gdje je potrebno te ukazuje predmetnom prijevozniku na promjene u nacionalnom zakonodavstvu vezane za primjenu 4. željezničkog paketa te posljedične promjene u radu odnosnih nacionalnih i EU institucija.

Agencija potiče željezničke prijevoznike na samostalno i kontinuirano poboljšavanje vlastitog sustava upravljanja sigurnošću te uz prijedloge za poboljšanja od strane Agencije, prijevoznici u svoje akcijske planove unose i vlastite inicijative za poboljšanje SMS-a. U većini slučajeva u prethodnom razdoblju su to planovi zapošljavanja stručnjaka na odgovornim mjestima vezanim za SMS te planovi kontinuiranog usavršavanja djelatnika. Uz navedeno, Agencija uspješno potiče razvoj i korištenje IT tehnologija i rješenja kod željezničkih prijevoznika koja posredno vode do ispunjenja dogovorenih ciljeva Tehničke specifikacije za interoperabilnost (TSI) u odnosu na podsustav telematskih aplikacija za teretni i putnički promet željezničkog sustava (TAF i TAP TSI-evi).

8. NADZOR SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE (ECM)

Provedbenom Uredbom komisije (EU) 2019/779¹⁰ propisan je sustav davanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje. Svrha je sustava davanja ovlaštenja osigurati dokaze da je subjekt nadležan za održavanje uspostavio svoj sustav održavanja i da je sposoban ispunjavati zahtjeve utvrđene u navedenoj Provedbenoj Uredbi, kako bi zajamčio da je svaki teretni vagon, za čije je održavanje nadležan, u stanju za sigurnu vožnju.

Sukladno navedenoj Provedbenoj Uredbi Agencija je tijelo nadležno za davanje slijedećih ovlaštenja (engl. *ECM Certification Body EIN number HR/30/0021/001*):

1. Ovlaštenje subjekta nadležnog za održavanje (*ECM*).
2. Ovlaštenje za funkcije održavanja:
 - Razvoj održavanja (engl. *Maintenance development*),
 - Upravljanje održavanjem voznog parka (engl. *Fleet maintenance management*) i
 - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),

za sve vrste željezničkih vozila.

Izdavanje ovlaštenja temelji se na ocjeni sposobnosti subjekta nadležnog za održavanje za ispunjenje mjerodavnih zahtjeva iz Priloga II Provedbene Uredbe (EU) 2019/779. Ono uključuje sustav nadzora kojim se osigurava dosljedno ispunjavanje propisanih zahtjeva nakon dodjele ECM ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje.

Agencija donosi odluku o davanju ovlaštenja najkasnije 4 mjeseca nakon što je subjekt nadležan za održavanje koji je podnio zahtjev, dostavio sve potrebne informacije i sve eventualno dodatne informacije. Prije nego što dodjeli ovlaštenje, Agencija poduzima potrebnu ocjenu u prostoru ili prostorima subjekta nadležnog za održavanje. U smislu navedenog Agencija pokreće vanjske audite kod subjekta nadležnog za održavanje.

Svrha audita je utvrditi da subjekt nadležan za održavanje ispunjava zahtjeve i kriterije sukladno Provedbenoj Uredbi. Audit tim Agencije ocjenjuje zahtjev za izdavanjem ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje sukladno zahtjevima i kriterijima utvrđenim u Prilogu II Provedbene Uredbe (EU) 2019/779 te dogovora s auditiranim subjektom plan poboljšanja. Nakon provedenog audita izdaje se izvješće s provedenog audita, na osnovu kojega auditirani subjekt dostavlja akcijski plan. Temeljem ispunjenih zahtjeva i kriterija sukladno Provedbenoj Uredbi i dostavljenog akcijskog plana Agencija pristupa izdavanju ovlaštenja.

Audit tim Agencije je bio imenovan Odlukama ravnatelja: KLASA: 341-06/20-06/03, URBROJ: 387-02-20-01, 18. svibnja 2020. i KLASA: 341-06/21-06/01, URBROJ: 387-02-21-01, 5. studenog 2021.

U 2021. godini provedeni su sljedeći certifikacijski/obnovljeni certifikacijski auditi:

- CIOS CARGO d.o.o - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- Rail factory d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*) i
- RAIL NET d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*).

¹⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011, (Tekst značajan za EGP), OJ L 1391, 27.5.2019, p. 360–389

U 2021. godini provedeni su sljedeći nadzorni auditi:

- HŽ Cargo d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- INA Industrija nafte d.d. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- Održavanje vagona d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- ENNA TRANSPORT d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*) i
- TŽV GREDELJ d.o.o. U STEČAJU - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*).

9. IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE

Agencija svoju djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti, a sredstva za obavljanje djelatnosti osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske koji uključuje sredstva doznačena od Agencije Europske unije za željeznice temeljem članka 8. stavka 6. Zakona.

Agencija se nalazi u djelokrugu rada Ministarstva.

Financijski plan Agencije za 2021. godinu donesen je sukladno proračunskim propisima kao dio Financijskog plana Ministarstva.

Na žiro račun Agencije, otvoren kod Hrvatske narodne banke, HR7110010051563101385, Državni proračun uplaćivao je sredstva za podmirenje troškova kako slijedi: *plaće zaposlenika, naknade za rad zaposlenika po ugovoru o djelu, službena putovanja, neoporezivi primici te naknade za ostala izvršna tijela*, dok su se ostali rashodi trošili direktno iz proračuna kroz Državnu riznicu.

Razdjel:	065 – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Glava:	06551 – Agencije u prometu i infrastrukturi
RKP:	45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa
Izvor:	11 – Državni proračun
	51 – Pomoću EU
	559 – Ostale refundacije iz sredstava EU
Program:	3118 – Razvoj i sigurnost kopnenog prometa
Aktivnost:	A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog Prometa
	A840004 – Obveze po sudskim sporovima
Projekt:	K840002 – Informatizacija

Kronologija Financijskog plana Agencije tijekom 2021. godine:

- Financijskim planom Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2021. – 2023. planirana sredstva za 2021. godinu iznosila su 6.123.000 kn (Narodne novine, broj 135/20), Izvori 11 i 51
- Preraspodjelom sredstava unutar Ministarstva u korist Agencije zbog otvaranja novog Izvora 559 i povećanje sredstava za 164.500 kn, ukupni proračun za 2021. godinu povećan je tijekom travnja 2021. godine na 6.287.500 kn
- Izmjenama i dopunama Financijskog plana Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2021. – 2023. ukupni proračun za 2021. godinu povećan je na iznos 6.543.500 kn (Narodne novine, broj 69/2021), Izvori 11, 51 i 559
- Izmjenama i dopunama Financijskog plana Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2021. – 2023. ukupni proračun za 2021. godinu smanjen je na iznos 5.646.500 kn (Narodne novine, broj 122/2021), Izvori 11, 51 i 559
- Preraspodjelom sredstava unutar Ministarstva s 23. prosincem 2021. godine Agencije je otpustila iznos od 133.100 kn čime je konačni Financijski plan Agencije iznosio 5.513.400 kn

Tablica 3 – Financijski plan za 2021.

Program/ Podskupina	IZV	NAZIV	Plan 2021.	Izvršenje 2021.	Indeks Izvršenja (%)
1		2	3	4	4/3
		RKP 45228 - AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA	5.513.400	4.834.665	87,69
A840001		Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa	5.279.600	4.802.454	90,96
311	11	Plaće (Bruto)	2.859.700	2.851.931,77	99,73
312	11	Ostali rashodi za zaposlene	95.000	72.624,98	76,45
313	11	Doprinosi na plaće	471.000	470.910,27	99,98
321	11	Naknade troškova zaposlenima	219.700	172.012,96	78,29
322	11	Rashodi za materijal i energiju	142.200	93.422,73	65,70
323	11	Rashodi za usluge	746.000	682.729,69	91,52
324	11	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	1.000	0,00	0,00
329	11	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	125.000	102.866,86	82,29
343	11	Ostali financijski rashodi	2.000	2,88	0,14
372	11	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	21.500	21.500,00	100,00
383	11	Kazne, penali i naknade štete	10.000	0,00	0,00
422	11	Postrojenja i oprema	61.000	22.924,00	37,58
431	11	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	1.000	0,00	0,00
321	51	Naknade troškova zaposlenima	10.000	0,00	0,00
311	559	Plaće (bruto)	425.000	267.405,79	62,92
313	559	Doprinosi na plaće	72.000	44.121,97	61,28
321	559	Naknade troškova zaposlenima	17.500	0,00	0,0
A840004		Obveze po sudskim sporovima	71.000	7.000,00	9,86
311	11	Plaće (bruto)	10.000	0,00	0,00
313	11	Doprinosi na plaće	6.000	0,00	0,00
323	11	Rashodi za usluge	25.000	7.000,00	28,00
329	11	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	25.000	0,00	0,00
343	11	Ostali financijski rashodi	5.000	0,00	0,00
K840002		Informatizacija	162.800	25.211,57	15,49
323	11	Rashodi za usluge	36.000	10.031,25	27,86
412	11	Nematerijalna imovina	80.800	12.656,25	15,66
422	11	Postrojenja i oprema	11.000	2.524,07	22,95
426	11	Nematerijalna proizvedena imovina	35.000	0,00	0,00

Kroz aktivnost **A840001 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA** izvršen je najznačajniji dio proračuna Agencije (83,56 %), a pokriva troškove rada zaposlenika, druge materijalne rashode (uredski materijal, troškove zakupa radnog prostora i vezane režijske troškove). Aktivnost je financirana iz tri izvora – Izvor 11, Izvor 51 i Izvor 559.

Rashodi za zaposlene u 2021. godini realizirani su na bazi **16 zaposlenih u 2021. godini**.

Materijalni rashodi realizirani su u skladu sa Smjernicama za uspostavu standardnih materijalnih troškova i potreba Agencije za obavljanje poslova iz svog djelokruga, a u uvjetima COVID-19 pandemije.

U 2021. godini Agencija je nabavila materijalnu imovinu u vrijednosti od 25.926 kn koja se odnosi na uredski namještaj i komunikacijske uređaje.

Naknade troškova zaposlenima iznosile su 172.013 kn. U odnosu na prethodnu godinu ostvarenje je za 8,98% manje ponajviše iz razloga nastavka pandemije COVID-19 koja je utjecala na korekciju plana službenih putovanja.

Tijekom 2021. godine sufinancirali su se troškovi školarine djelatnice u iznosu od 21.500 kn u vezi s unaprjeđenjem znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za obavljanje poslova njenog radnog mjesta.

Rashodi za usluge odnosili su se na održavanje informatičkog sustava Agencije u iznosu od 73.177 kn i pokrivanje troškova vanjskih suradnika u iznosu od 76.966 kn.

Naknade za rad članova Upravnog vijeća Agencije iznosile su 101.309 kn.

Izvor 51 planiran je za potrebe troškova službenih putovanja koje refundira ERA prilikom putovanja djelatnika Agencije u institucije EU izvan granica RH. Zbog uvjeta rada koje je stvorila COVID-19 pandemija, inozemnih putovanja i suradnji u 2021. godini nije bilo. Iz navedenih razloga izvršenje na Izvoru 51 bilo je 0.

Izvor 559 planiran je za potrebe obavljanja poslove Agencije po nalogu ERA-e, a u vezi sa izdavanjem jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenjima za vozila i odobrenjima tipa vozila. Temeljem obračuna sati rada i vezanih troškova putovanja, Agencija ostvaruje pravo na refundacije troškova rada zaposlenika i vezanih troškova službenih putovanja, sve temeljem Ugovora o suradnji kojim su definirani uvjeti i cijene sata rada. Tijekom 2021. godine Agencija je realizirala 7 zahtjeva ERA-e za koje je utrošeno 414 sati rada koji su temeljem priznatih obračuna u proračun refundirali iznos od 311.527,76 kn, tj. 60,55 % od planiranog (od toga 315 sati rada za rješavanje 5 predmeta za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti i 99 sati rada za rješavanje 2 predmeta za odobrenje vozila).

Kroz aktivnost **A840004 OBVEZE PO SUDSKIM SPOROVIMA** planirana sredstva nisu utrošena jer nije došlo do okončanja svih sudskih sporova:

- Pr-1562/16-3 - Potraživanje zaposlenika zbog premještaja na niže sistematizirano radno mjesto
- Pr-2218/16-2 - Potraživanje zaposlenika zbog otkaza ugovora o radu
- Pr-8428/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun i koeficijenta
- Pr-8476-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun

- Pr-8478-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8482-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8481/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8468/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8463/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun

Sredstva su bila u potpunosti osigurana, ali su, prilikom izmjena i dopuna Državnog proračuna RH u 2021. godini, smanjena zbog nepostojanja izvršnih sudskih presuda. Utrošeni su samo troškovi za odvjetničke usluge u iznosu od 7.000,00 kn. Spor Pr-1562/16-3 u prosincu 2021. godine okončan je u korist Agencije.

Sredstva u okviru projekta **K840002 INFORMATIZACIJA** utrošena su za redovno održavanje web stranice Agencije i administriranje korisničkih računa (5.032 kn), nabavu informatičke opreme (tipkovnice, miševi, kamere, mikrofoni i zvučnici – 2.524 kn), nabavu licenci za redovan rad (PisHUB3, PDF Business i AKD aplikacija za izradu kartica za strojovođe – 8.912 kn) te nabavu sigurnosnih licenci (SSL certif. Exchange Server i Cisco Meraki MX64 – 8.744 kn).

Značajno odstupanje u izvršenju projekta u odnosu na plan dogodio se iz razloga što je Agencija Odlukom o poništenju postupka jednostavne nabave, KLASA: 035-06/21-01/01, URBROJ: 387-02-21-11, odustala od nabave novog informacijskog sustava za upravljanje dokumentima (DMS). Nakon provedene procedure utvrđeno je da zaprimljene ponude ne zadovoljavaju tražene specifikacije. Planirani iznos (125.000 kn) činio je 76,78 % sredstava projekta što je u konačnici rezultiralo značajnim odstupanjem izvršenja od plana.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji sastavljani su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu ("Narodne novine", broj 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18 i 126/19) i u zakonskim rokovima predavani Financijskoj agenciji, Ministarstvu - Upravi za proračun i financije i Državnom uredu za reviziju. Godišnji financijski izvještaji za 2021. objavljeni su na mrežnim stranicama Agencije <https://www.asz.hr/financijski-izvjestaj-agencije-za-2021/>

Prihodi se priznaju na temelju priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju, a rashodi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U 2021. godini Agencija je nabavila materijalnu i nematerijalnu imovinu u vrijednosti od 38.104,32 kn. Najveći dio se odnosi na uredski namještaj, zatim licence te na telefone i ostale komunikacijske uređaje.

Rashodovala se oštećena i neupotrebljiva dugotrajna nefinancijska imovina (uredski namještaj) ukupne nabavne vrijednosti 10.369,71 kn.

Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja od izdanih prekršajnih naloga u iznosu od 2.000,00 kn te potraživanja od bivšeg zaposlenika po pravomoćnoj i ovršnoj presudi Općinskog radnog suda u iznosu od 18.657,91 kn.

Saldo 01.01.2021. je iznosio 2.300,00 kn. Tijekom 2021. naplaćen je jedan sudski spor od 300,00 kn.

Tijekom 2021. godine smanjile su se potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova za 75.700,00 kn po predmetu 1265/16, a na temelju konačne pravomoćne presude u korist tuženika.

Tijekom 2021. godine povećale su se potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova za 22.195,82 kn.

Sporovi se odnose na potraživanje od strane zaposlenika prema Agenciji te su isti u tijeku.

Stanje blagajne sa 31.12.2021. iznosi 0,00 kn.

Agencija je temeljem članka 8. stavka 6. Zakona sklopila Sporazum o suradnji, prema članku 76. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/796, s ERA-om temeljem kojeg obavlja poslove u vezi sa jedinstvenim potvrdama o sigurnosti, odobrenjima za vozila i odobrenjima tipa vozila temeljem čega ostvaruje refundacije troškova rada zaposlenika po satu, vezanih troškova službenih putovanja i korištenja privatnog automobila u službene svrhe.

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvarene su refundacije za rad zaposlenika u iznosu od 311.527,76 kn.

Sve nedospjele obveze iz 2020. podmirene su u siječnju 2021., a obveze iz 2021. podmirene su u siječnju 2022. godine i veće su za 9,18% u odnosu na prethodnu godinu.

PRORAČUNSKI NADZOR

Na temelju članka 116. stavka 2. Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj 87/08, 136/12 i 15/15), članka 9. stavka 1. Pravilnika o proračunskom nadzoru („Narodne novine“, broj 71/13 i 57/15) i Odluke o obavljanju proračunskog nadzora ministra financija, KLASA: 041-01/21-01/578, URBROJ: 513-08-04-21-2, nad Agencijom je u razdoblju od 28. srpnja do 22. rujna 2021. godine, obavljen proračunski nadzor zakonitosti i namjenskog korištenja proračunskih sredstava za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2019. godine.

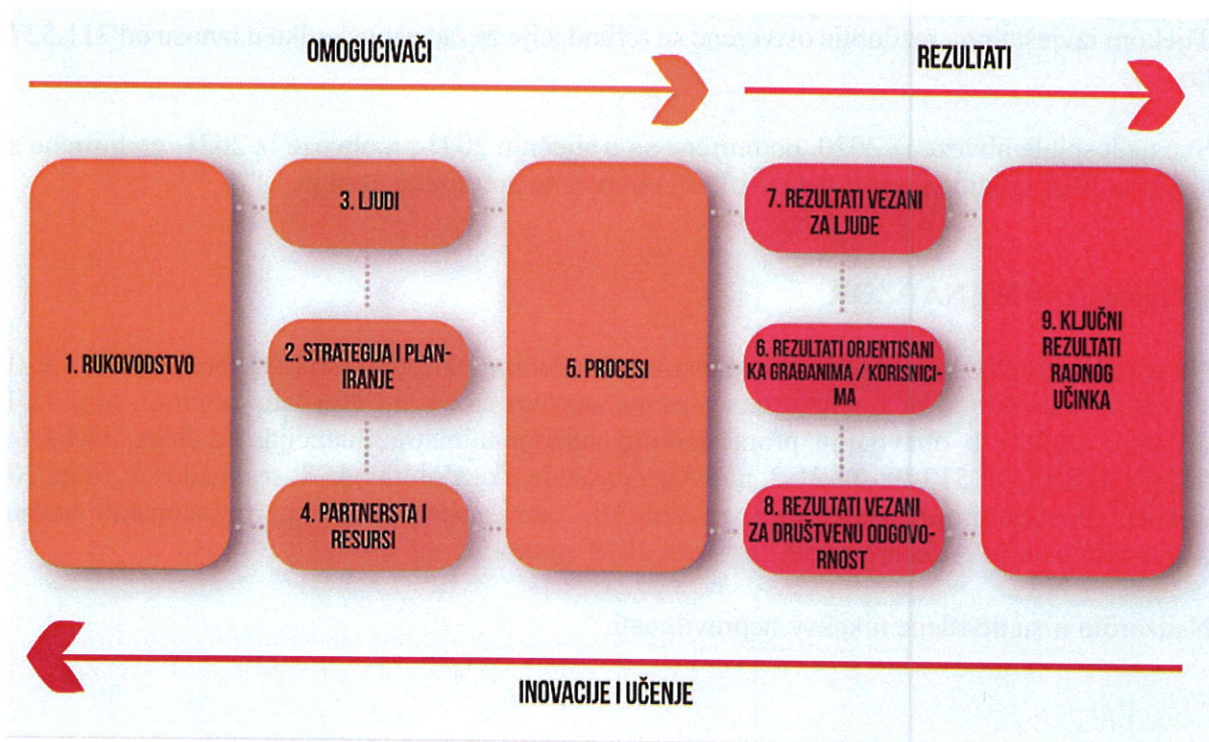
Nadzorom nisu utvrđene nikakve nepravilnosti.

10. UVOĐENJE SUSTAVA UPRAVLJANJA KVALITETOM

Zajednički okvir za procjenu (ZOP, engl. CAF – *Common Assessment Framework*) je model upravljanja potpunom kvalitetom (engl. *Total Quality Management*, TQM). Osmišljen je za uporabu u svim dijelovima javnog sektora, a primjenjiv je na nacionalnoj, regionalnoj (područnoj) i lokalnoj razini. Iako je ZOP razvijen u europskom kontekstu, može se primijeniti u svim javnim organizacijama u svijetu.

ZOP se temelji na pretpostavci da se izvrsni rezultati u području organizacijskih učinaka, odnosa s građanima/korisnicima, ljudskih resursa i utjecaja na društvo postižu na temelju vodstva usmjerenog na strategije i planiranje, zaposlenike, partnerstva, resurse i procese.

Slika 2 - Model ZOP-a koji objašnjava uzročno-posljedični odnos između organizacijskih čimbenika i rezultata rada; Izvor: <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/projekti/eu-projekti/uvodjenje-sustava-upravljanja-kvalitetom-u-javnu-upravu-rh/22401>

U kontekstu ZOP-a sustav upravljanja kvalitetom (SUK) formalizirani je sustav koji dokumentira procese, postupke i odgovornosti za postizanje politika i ciljeva kvalitete, odnosno ima za cilj poboljšanje i optimizaciju procesa, smanjenje troškova, bolje upravljanje ljudskim potencijalima te kontinuirano podizanje učinkovitosti tijela javne uprave.

S ciljem uvođenja sustava upravljanja kvalitetom Agencija se u travnju 2020. godine prijavila, a zatim u 2021. nastavila aktivnosti na implementaciji projekta Ministarstva pravosuđa i uprave: “Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH” financiranog iz Operativnog programa “Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.” te je odabrana kao jedno od 118 pilot tijela.

Odlukom o Radnoj skupini za optimizaciju i standardizaciju poslovnih procesa u projektu “Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH”, KLASA: 910-01/20-01/30, URBROJ: 515-06-01/2-20-7, od 25. svibnja 2020. godine, ministar uprave nominirao je

zaposlenicu Agencije članom radne skupine za realizaciju aktivnosti Elementa 1. Optimizacija i standardizacija poslovnih procesa.

Osim benefita za Agenciju i njene zaposlenike, cilj Agencije je da uvođenje sustava upravljanja kvalitetom donosi i brojne benefite za korisnike usluga. Korisnicima će izvršavanje aktivnosti s kojima se susreću tijekom određenih procesa biti znatno jednostavnije jer će broj fizičkih odlazaka u različite organizacije kao i broj potrebnih dokumenata biti uvelike smanjen.

Tijekom 2021. godine Agencija je sudjelovala u provedbi istraživanja među zaposlenicima u pilot tijelima ispunjavanjem primjerenih anketnih upitnika i u pripremnim edukacijama za implementaciju i primjenu Metodologije za optimizaciju i standardizaciju poslovnih procesa.

11. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ

11.1 Izvješće o sigurnosti – zakonska osnova

Temeljem Zakona upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici su obvezni Agenciji dostaviti svake godine najkasnije do 30. svibnja izvješće o o sigurnosti za prethodnu kalendarsku godinu.

Nadalje, temeljem Zakona, izvješće o sigurnosti mora sadržavati:

- podatke o ispunjavanju unutarnjih sigurnosnih ciljeva trgovačkog društva i rezultate planova sigurnosti;
- razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja i zajedničkih sigurnosnih pokazatelja utvrđenih u Prilogu 4. Zakona, u mjeri u kojoj se to odnosi na podnositelja izvješća;
- rezultate unutarnjeg nadzora sigurnosti;
- podatke o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom koje mogu biti od značaja za Agenciju, uključujući sažetak informacija koje su pružile stranke u skladu s člankom 21. stavkom 7. točkom b) Zakona i
- izvješće o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda.

Sukladno Zakonu i njegovim definicijama te metodologiji¹¹ Agencije Europske unije za željeznice (ERA), Agencija je u daljnjoj analizi i razradi ovog izvješća o sigurnosti, posebno istaknula **ozbiljne nesreće** (engl. *serious accident*) te **značajne nesreće** (engl. *significant accidents*), kao i ostale podatke (posebno neke pretkazivače nesreća) za koje Agencija smatra da ih je potrebno istaknuti vezano za razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.

Izvješća o sigurnosti za 2021. godinu su podnijeli upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., Luka Šibenik, Luka Split i željeznički prijevoznici:

- HŽ Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- Transagent Rail d.o.o.,
- Eurorail Logistics d.o.o.,
- ENNA Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Pružne građevine d.o.o.,
- Rail&Sea do.o.,
- Ten Rail d.o.o.,
- Log-Rail.

¹¹ Prema ERA terminologiji, **ozbiljna nesreća** (engl. *serious accident*) predstavlja sudar vlakova ili iskliznuće vlakova, koje ima za posljedicu smrt najmanje jedne osobe ili teške ozljede pet ili više osoba ili veliku štetu od najmanje 2 mil. eura tj. slična nesreća s istim posljedicama; **značajna nesreća** (engl. *significant accident*) znači nesreću u kojoj je uključeno najmanje jedno vozilo u pokretu, što ima za posljedicu jednu smrtno stradalou osobu ili teško ozlijeđenu osobu ili značajnu štetu na vozilima, tračnicama, ostaloj opremi uz tračnice ili okolišu ili veliki poremećaj u prometu. Pri tome su isključene nesreće u radionicama, skladištima i depoima.

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2021. godinu, bilježi se povećanje ukupnog broja izvanrednih događaja (ozbiljnih nesreća, nesreća i incidenata) u usporedbi s 2020. godinom za oko 8,9%. (Tablica 5, Slike 3 i 4).

U 2021. godini dogodilo se ukupno 11 ozbiljnih nesreća, što je u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 4 ozbiljne nesreće (smanjenje za 25,7%), broj nesreća je povećan za 10 nesreća (povećanje za 9,5%), dok je broj incidenata smanjen za 87 incidenata (smanjenje od oko 10,8%).

Prema pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja, iskazanih prema ERA-a metodologiji, u 2021. godini broj značajnih nesreća ostao je na istoj razini u odnosu na 22 značajne nesreće u 2020. godini (Tablica 7) (što je 16 % manje u odnosu na petogodišnji prosjek). Isto tako, broj usmrćenih je 10 kao i 2020., dok je teže ozljeđenih je za 4 osobe više (povećanje u odnosu na petogodišnji prosjek za 21,2%).

Od ukupno 10 usmrćenih osoba u 2021. godini (Tablica 7), na ŽCP-ima je usmrćeno 6 osoba (3 osobe smrtno stradale na ŽCP-ima osiguranim signalno-sigurnosnim uređajima, 2 osobe smrtno stradale na ŽCP-u osiguranom prometnim znacima i trokutom preglednosti te jedna osoba smrtno stradala na pješačkom prelazu), a 4 četiri osobe smrtno su stradale kao posljedica neopreznog kretanja uz prugu ili prelaska pruge na nedozvoljenim mjestima.

Treba naglasiti da se najveći broj incidenata u 2021. godini (od ukupno 719) dogodio kod podkategorije lom branika na ŽCP-ima (402), što je povećanje od 6 % u odnosu na 2020. godinu (378), te puknuća tračnica (96), što je povećanje od 20 % u odnosu na 2020. godinu (80).

Prema pokazateljima koji se odnose na pretkazivače nesreća u 2021. godini treba istaknuti broj pukuća tračnica (96) što je povećanje od 20% u odnosu na 2020. (80) te izbacivanje i druge deformacije kolosjeka (24) što je dvostruko veći iznos u odnosu na prošlu 2020. (12). U 2021. je zabilježen jedan (1) ispad signalizacije u nesigurno stanje (u 2020. godini nije bilo ispada).

11.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja

Nacionalne sigurnosne pokazatelje upravitelj infrastrukture, HŽ Infrastruktura d.o.o., iskazao je u svojem Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu kroz tri kategorije izvanrednih događaja: ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti¹² (Tablica 5). U Tablici 4 dan je prikaz ukupnog broja ozbiljnih nesreća u 2021. godini.

Tablica 4 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2021. godini i uzroci nastanka istih

OZBILJNE NESREĆE	Ukupno - 2021	Osobni propust radnika HŽ Infrastrukture	Osobni propust radnika prijevoznika	Tehnički nedostatak na infrastrukturnim podstavcima	Tehnički nedostatak na vučnim i vučenim vozilima	Vremenska nepogoda	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje putnika	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje korisnika ŽCP-a	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje neovlaštenih osoba	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje trećih osoba
Sudar vlakova	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0

¹² Prema Zakonu *incident* je svaki događaj, osim nesreće i ozbiljne nesreće (značajne nesreće), povezan s odvijanjem željezničkog prometa koji utječe na sigurnost željezničkog sustava; *nesreća* je neželjeni ili nenamjerni iznenadni događaj ili iznenadni događaj ili slijed takvih događaja koji ima štetne posljedice, a koji može biti sudar, iskliznuće, nesreća na ŽCP-u i pješačkom prelazu preko pruge, nesreća s ljudskim žrtvama uzrokovana vozilom u pokretu, požar i drugo.

Iskliznuće vlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ozbiljne nesreće na ŽCP-ima	6	0	0	0	0	0	0	6	0	0
Nesreće osoba koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Sudar ili iskliznuće pri manevriranju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sudar ili iskliznuće željezničkih vozila za posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Požari ili eksplozije na željezničkim vozilima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge ozbiljne nesreće	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO:	11	0	1	0	0	0	0	6	4	0

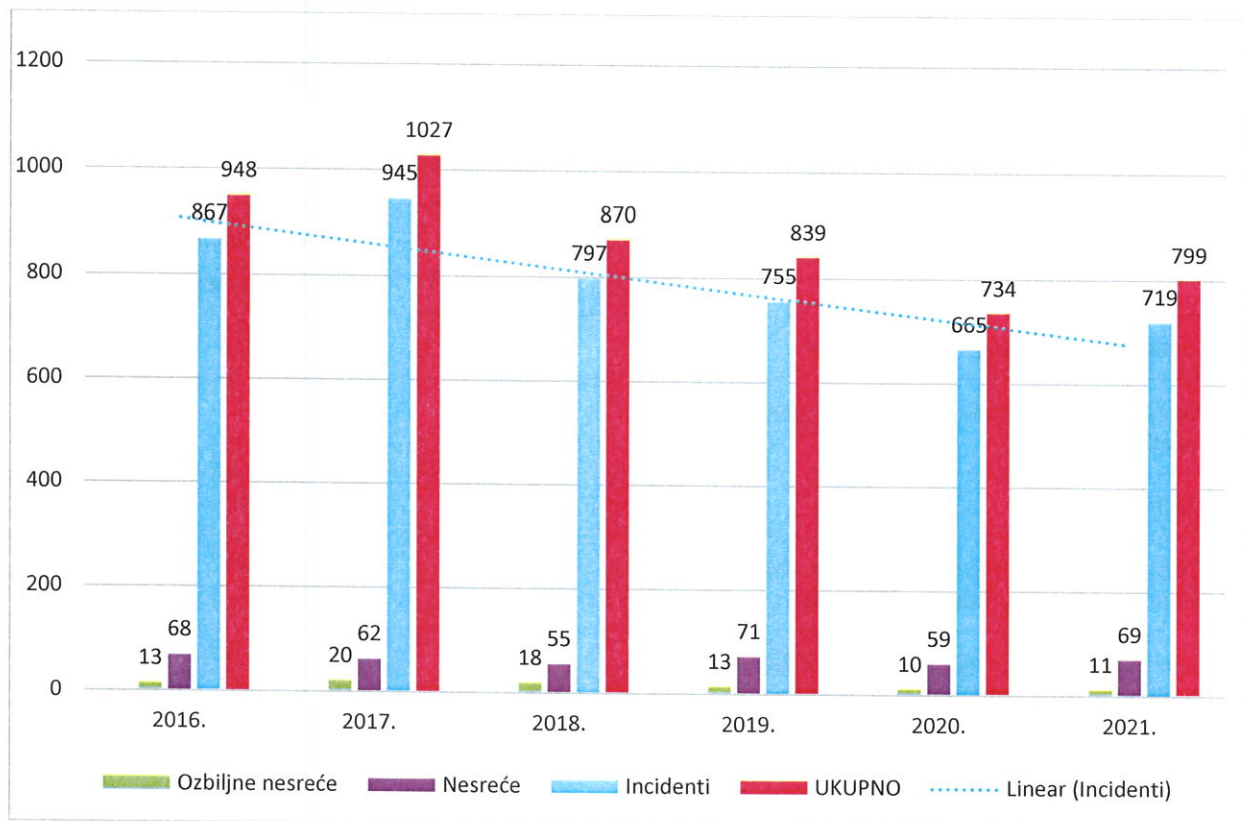
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2021. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 5 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2016. do 2021. – izvanredni događaji

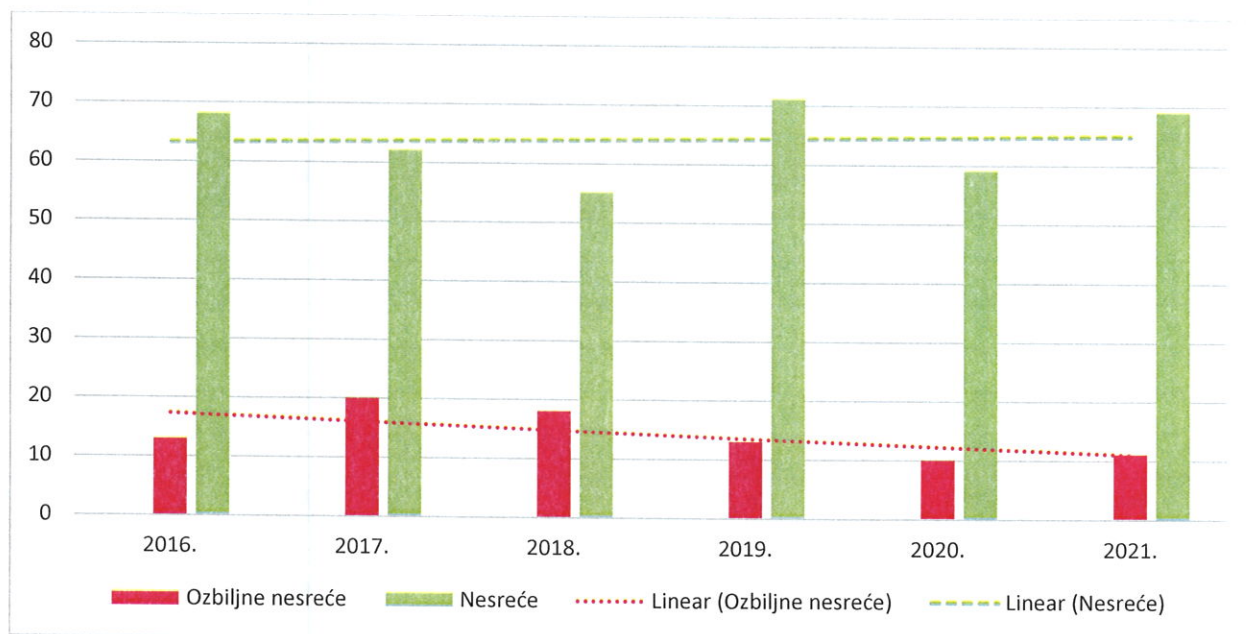
Kategorija izvanrednih događaja	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Prosjeak 2016.-2020.	(2021./Prosjeak) x100	(2021./2020.) x100
Ozbiljne nesreće	13	20	18	13	10	11	15	74,32	110,00
Nesreće	68	62	55	71	59	69	63	109,52	116,95
Incidenti	867	945	797	755	665	719	806	89,23	108,12
UKUPNO	948	1027	870	839	734	799	884	90,43	108,86

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2021. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2016.-2021. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 5)

Slika 4 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2016.-2021. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 5)

11.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja

Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja prati se prema metodologiji ERA-e (Tablica 8). Ovi pokazatelji iskazani su s naslova značajnih nesreća za 2021. u Tablici 8, u kojoj su sadržane kategorije značajnih nesreća te njihov ukupan i relativan broj. Relativan broj nesreća iskazan je u odnosu na ostvarene vlak – kilometre.

Tablica 6 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2021.

ZNAČAJNE NESREĆE	Ukupan broj	Relativan broj (prema vlak-kilometrima)
Sudar vlaka sa željezničkim vozilom	1	4,7E-08
Sudar vlaka s preprekom unutar slobodnog profila	0	0
Iskliznuća vlaka	2	9,58E-08
Nesreće na ŽCP-ima, uključujući nesreće u kojima sudjeluju pješaci na ŽCP-ima	12	5,75E-07
Nesreća osoba koje uključuju željezničko vozilo u pokretu, osim samoubojstva i pokušaja samoubojstva	6	2,87E-07
Požar u željezničkom vozilu	0	0
Ostalo	1	4,79E-08
UKUPNO:	22	-

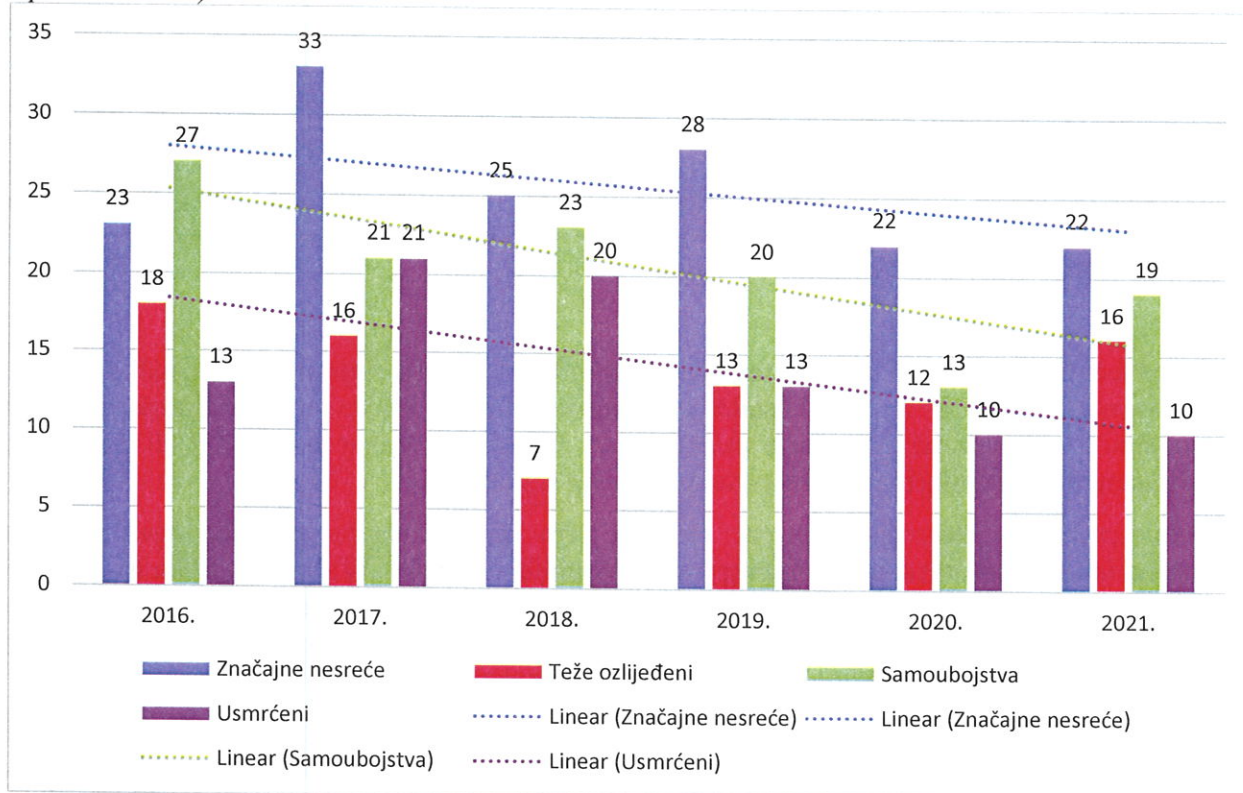
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2021. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 7 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2016.-2021. godine (sukladno ERA metodologiji)

Godina	Značajne nesreće	Teže ozlijeđeni	Samoubojstva	Usmrćeni
2016.	23	18	27	13
2017.	33	16	21	21
2018.	25	7	23	20
2019.	28	13	20	13
2020.	22	12	13	10
2021.	22	16	19	10
Prosjek 2016.-2021.:	26,2	13,2	20,8	15,4
((2021./prosjek)-1)x100	-16,0	21,2	-8,7	-35,1
((2021./2020.)-1)x100	0,0	33,3	46,2	0,0

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2021. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 5 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2016.-2021. godine (sukladno ERA metodologiji – prema Tablici 7)

U 2021. godini smrtno je stradalo 10 osoba, što je jednako odnosu na 2020. godinu, a u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za oko 35%. Pored toga u 2021. bilježimo 6 samoubojstava više u odnosu na 2020., za 8,7% manje u odnosu na petogodišnji prosjek. Nadalje, teže ozlijeđenih je za 4 više u odnosu na 2020., što predstavlja povećanje za 33,3 %, a u odnosu na petogodišnji prosjek povećanje za 21,2 %. I na kraju, bilježi se isti broj značajnih nesreća u odnosu na 2020., a što je u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 16%. (Tablica 7, Slika 5).

11.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost

I dalje u Republici Hrvatskoj najveći sigurnosni problemi u željezničkom sustavu odnose se na **željezničko-cestovne prijelaze**. Prema podacima iz Izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture za 2021. godinu navodi se broj aktivnih i pasivnih ŽCP-a. Jedna od mjera za povećanje sigurnosti ŽCP-a, pored mjera koja su vezane za razne akcije oko osvješćivanja javnosti te podizanje sigurnosne kulture, svakako je ulaganje u aktivne ŽCP-e. **Prema Tablici 10 vidljivo je da su ulaganja u ŽCP-e u periodu od 2015. do 2021. godine bila minimalna.**

Tablica 8 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2021.)

Vrsta ŽCP-a	2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.
a. Aktivni ŽCP-i	592	585	584	585	565	565	553
Ručni	193	193	193	194	196	196	205
Automatski s upozorenjem korisnika	91	89	88	91	92	92	91

Automatski sa zaštitom korisnika	308	303	303	300	277	277	257
Sa zaštitom pruge	0	0	0	0	0	0	0
b. Pasivni ŽCP-i	906	921	921	927	947	948	896
c. UKUPNO (a+b)	1498	1506	1505	1512	1512	1513	1449

Izvor: Izvješća o sigurnosti, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Pored razvijenosti ŽCP-a, kao jednog od značajnijih pokazatelja sigurnosti željezničkog prometa, na ovom mjestu treba istaknuti i ostale važne pokazatelje koji utječu na sigurnost, pa tako želimo istaknuti i stalni trend povećanja prometa, što je svakako dobar pokazatelj ali ujedno traži povećanu brigu i daljnji razvoj sustava upravljanja sigurnošću.

Prema podacima preuzetim s internet stranica Državnog zavoda za statistiku bilježi se zadnjih godina lagani trend rasta teretnog prometa u Republici Hrvatskoj (Tablica 9, Slika 6). Posljedica je to stalne liberalizacije tržišta, uvođenje novih prijevoznika kroz primjenu EU zakonodavstva, posebno vezano uz preuzimanje pravnog okvira 3. i 4. željezničkog paketa nakon ulaska Republike Hrvatske u sastav punopravnog članstva unutar Europske unije.

Teretni promet u 2021. u odnosu na 2020. godinu bilježi manji pad - za oko 4%, a u odnosu na 2013. bilježi povećanje za 52%. Za razliku od teretnog prometa, putnički promet je od 2013. u stalnom padu (iako u 2021. bilježi rast u odnosu na 2020. za oko 20%), što je zasigurno posljedica sporije liberalizacije u tom dijelu prijevoza (do 2021. imali smo samo jednog putničkog prijevoznika – HŽ Putnički promet d.o.o.).

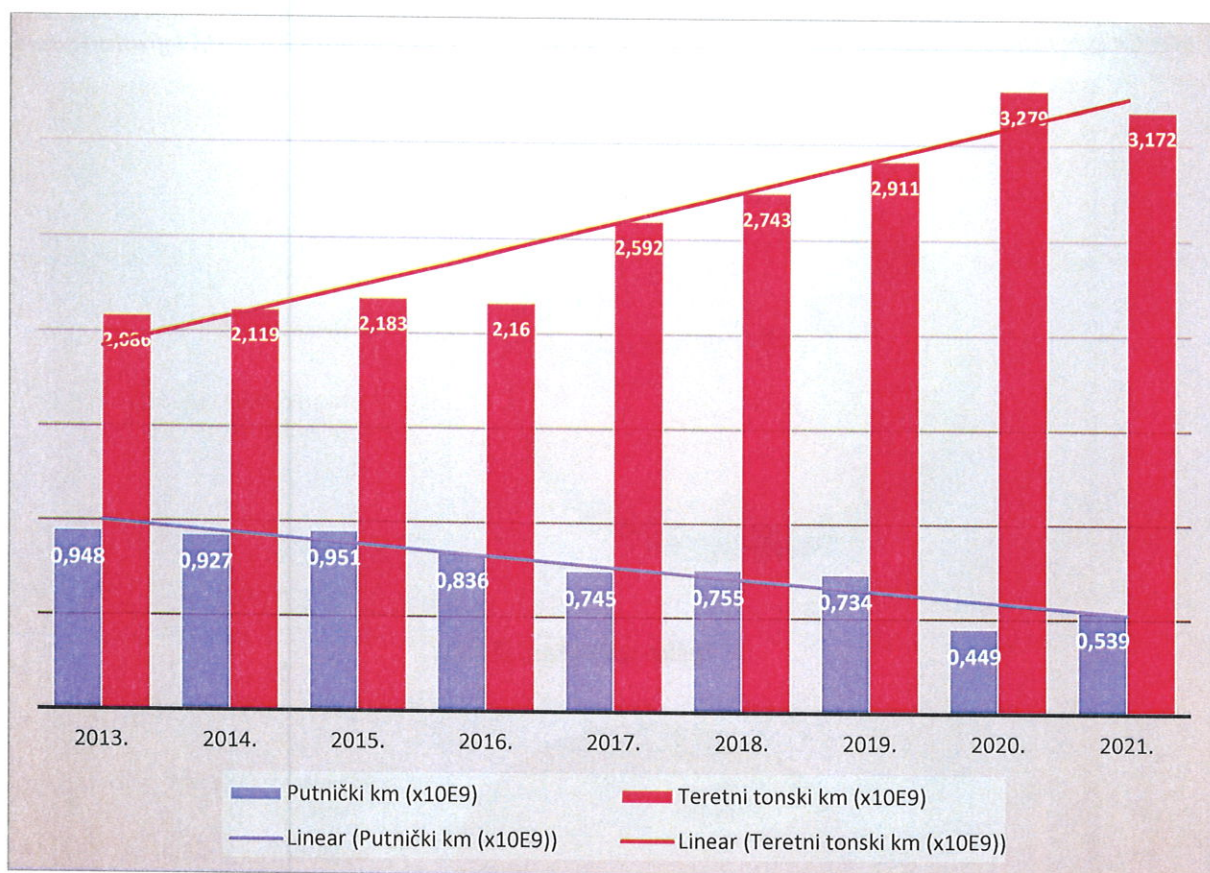
Ulaskom novih željezničkih prijevoznika bilježimo povećanje teretnog prometa, iako, moramo biti svjesni da se puni kapaciteti prijevoznika ne mogu ostvariti zbog **zastarijelih pruga na kojima su u cilju održavanja prihvatljive razine sigurnosti ograničene brzine.**

Tablica 9 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2021. godine

Godina	Putnički km (x10E9)	Teretni tonski km (x10E9)
2013.	0,948	2,086
2014.	0,927	2,119
2015.	0,951	2,183
2016.	0,836	2,160
2017.	0,745	2,592
2018.	0,755	2,743
2019.	0,734	2,911
2020.	0,449	3,279
2021.	0,539	3,172

Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://podaci.dzs.hr/2021/hr/9968>)

Slika 6 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2021. godine (prema Tablici 9)

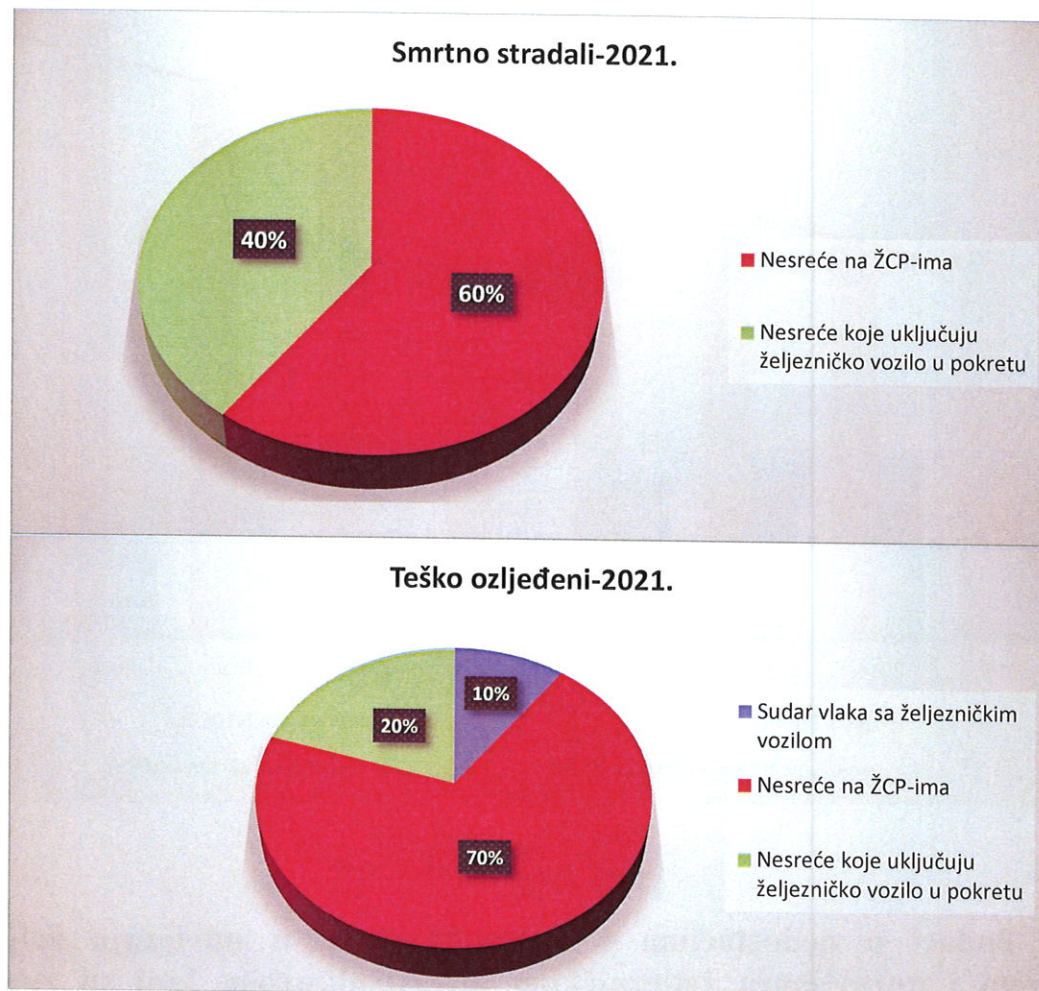

11.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost

U ovom dijelu navodimo nepravilnosti, koje su primjećene nakon obavljenih unutarnjih kontrola željezničkog prometa od strane upravitelja infrastrukture i koje smatramo da su značajne za sigurnost:

- Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2021. godini dogodilo se 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu smrtno stradalo 6 osoba i teško je ozljeđeno 7 osoba, dok su se u 2020. godini dogodile 4 ozbiljne nesreće i 26 nesreća, pri čemu je usmrćeno 4 osoba i teško ozljeđeno 6 osoba.

Slika 7 – Broj teško ozljeđenih i smrtno stradalih prema kategoriji značajnih nesreća u 2021. – nesreće na ŽCP-ima i nesreće koje uključuju željezničko vozilo u pokretu (prema Izvještaju o sigurnosti za 2021.-HŽ Infrastruktura d.o.o.)

- U cilju prevencije nesreća te osvješćivanja opće javnosti, osobito djece i mladih, HŽ Infrastruktura d.o.o. već gotovo dvadeset godina provodi edukativnu akciju: "Vlak je uvijek brži". Zbog pandemije COVID 19, akcija se u 2021. provodila u smanjenom i izmijenjenom obliku.
- U 2021. godini provedena je modernizacija i elektrifikacija dionice pruge Zaprešić – Zabok (23,8 km) u kojoj je uključeno 16 ŽCP-a, te je osigurano 8 ŽCP-a – „Poljanec“, „Križovljan“, „Strmec“, „Krušljevec“ i „Brezje“ u Varaždinskoj županiji te „Dukovec“, „Bračak“ i „Horvati“ u Krapinsko – zagorskoj županiji.
- U 2021. godini iz redovite funkcije regulacije prometa i dalje je bio isključen ŽCP „Kupljenovo“ u km 010+383 pruge R201 na lokaciji: Novi Dvori-Luka radi praćenja rada uređaja MS 2000 (detektora vlaka), a nakon izvanrednog događaja 22.6.2020. nakon kojeg je istražno povjerenstvo utvrdilo da je za izvanredni događaj odgovoran korisnik ŽCP-a.
- ŽCP „Klara Blok3“ u km 000+910 pruge M404 (lokacija: Klara-Delta rasputnica) nakon naleta vlaka na cestovna vozila (3.12.2021.) smatra se neosiguranim zbog nesigurnog rada uređaja ŽCP-a (prema nalazima stručnog povjerenstva).
- Upravitelj infrastruktura i dalje navodi problematiku neispravnosti ŽCP-a koji u svojem sastavu imaju uređaj za detekciju vlaka MS 2000, zbog čega je Agencija krajem protekle 2021. godine započela razrađivati obvezujuću mjeru (prema članku 14. stavku (1) Zakona).

- U 2021. godini upravitelj infrastrukture razmjenjivao je informacije po pitanju sigurnosti sa željezničkim prijevoznicima (HŽ Cargo i HŽ PP) i u tom sklopu važno je istaknuti informacije koje se odnose na:
 - Pojačano proklizavanje vlaka uslijed viška masti na tračnicama
 - Nepravilno označavanje stupova glavnih signala
 - Nepravilno označavanje laganih vožnji
 - Neurednosti u radu izvršnih radnika HŽ infrastrukture d.o.o.
 - Primjedbe prijevoznika na isključene ŽCP-e iz funkcije regulacije prometa zbog projekta uključenja novog ESSU, a odnose se na prometovanje vlakova i postupanje strojovođa u privremenim uvjetima
 - Primjedbe prijevoznika na dugotrajno isključivanja ŽCP-a iz funkcije regulacije prometa zbog neispravnosti rada uređaja za detekciju vlaka tipa MS2000
 - Skretanje pozornosti prijevoznicima da ne postupaju na nepropisno dane signalne znakove i da ne preuzimaju pisane naloge ako nisu uručeni sukladno pozitivnim propisima.

HŽ Infrastruktura d.o.o. u svom Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu ističe da su sve neurednosti koje se navode od strane željezničkih prijevoznika i HŽ Infrastrukture sagledane od strane mjerodavnih organizacijskih jedinica HŽ Infrastrukture i prijevoznika te su iste otklonjene.

11.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda

U ovom dijelu navodimo najvažnije dijelove o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda iz izvješća upravitelja infrastrukture (HŽ-Infrastruktura d.o.o.) za 2021. godinu, a koji su bitni za ukupnu ocjenu ostvarenja sigurnosnih ciljeva na razini cijelog željezničkog sustava kao i za određivanje prioritenih točaka nadzora željezničkog sustava od strane Agencije u narednom periodu.

Upravitelj infrastrukture je primjenu zajedničkih sigurnosnih metoda prema Uredbi (EU) 1078/2012¹³ detaljno razradio u Pravilniku o organizaciji i načinu obavljanja kontrole primjene sustava upravljanja sigurnošću (Pravilnik HŽI-659).

Sukladno članku 4. Uredbe (EU) 1078/2012, HŽ-Infrastruktura d.o.o. je do sada sa željezničkim prijevoznicima i subjektima nadležnim za održavanje potpisala 18 ugovora o razmjeni podataka značajnih za sigurnost (od toga dva u 2021. godini sa LOG RAIL i INRAIL).

Sukladno Pravilniku, upravitelj infrastrukture pratio je u 2021. godini četiri akcijska plana¹⁴ zbog prijedene granice prihvatljivosti odstupanja od postavljenih sigurnosnih ciljeva definiranim Operativnim planovima provedbe Politike sigurnosti HŽI od 2016-2021:

- **Sklapanje ugovora o međusobnim pravima i obvezama između upravitelja infrastrukture, vlasnika/posjednika/koncesionara industrijskih kolosjeka i željezničkog prijevoznika** – U 2021. godini sklopljeno je 8 ugovora o međusobnim pravima i obvezama između upravitelja infrastrukture, vlasnika/posjednika/koncesionara industrijskog kolosjeka te je time do sada sklopljeno 71 ugovora (35% od ukupno aktivnih industrijskih kolosjeka);
- **Puknuće tračnica** – U svojem Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu upravitelj infrastrukture navodi mjere iz Akcijskog plana koje nisu realizirane u predviđenom roku i za koje je predviđen novi rok (do kraja 2022. godine):

¹³ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje (Tekst značajan za EGP) (SL L 320, 17.11.2012., str. 8–13; (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1078/2012)

¹⁴ Sukladno Uredbi (EU) 1078/2012 i njezinom članku 4.1 iz Priloga akcijski plan se izrađuje za utvrđene slučajeve nesukladnosti koji se smatraju neprihvatljivim.

- Provesti navarivanje AT zavora na mjestima gdje je var niži od 1 mm – pruga M202 Zagreb-Rijeka – NS Rijeka – nastavak radova na dionici pruge Plase – Škrlevo
- M604 Oštarije-Split – NS Split – radovi između Gračaca i Malovana
- Osposobiti radnike za rukovanje i staviti u funkciju uređaje za ručno ultrazvučno ispitivanje tračnica i zavora i uređaj za mjerenje ravnosti zavora
- **Deformacije kolosjeka** - U svojem Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu upravitelj infrastrukture navodi mjere iz Akcijskog plana koje nisu realizirane u predviđenom roku i za koje je predviđen novi rok (do kraja 2022. godine):
 - Dionica pruge Zabok – Sveti Križ Začretje: pojedinačna zamjena betonskih pragova, zamjena VPD-3, zamjena dvostrukih elastičnih prstenova, predizanje DDT
 - Dionica pruge L103 Karlovac – Kamanje – DG: dopuna zastorne prizme
 - Izrada nove Upute 330 o ugrađivanju i održavanju tračnica i skretnica u dugačkim trakovima
- **Postavljeni predmeti na pruzi** – Upravitelj infrastrukture navodi da će se učinkovitost Akcijskog plana vezano za ovu točku prikazati po implementaciji svih mjera, najkasnije do kraja 2022. godine.

Vezano uz iskustva u provedbi Uredbe (EU) 402/2013¹⁵ upravitelj infrastrukture je u svojem Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu naveo:

- Zapisnik o utvrđivanju relevantnosti i značaja promjene: Organizacijska promjena – Promjena rada izvršnih radnika u pojedinim kolodvorima i radnim mjestima uslijed smanjenja broja trasa vlakova za prijevoz putnika
- Zapisnik o utvrđivanju relevantnosti i značaja promjene: Tehnička promjena – Rekonstrukcija i dogradnja željezničkog mosta „Lonja“ u km 9+931,50=455+090,50 na pruzi M201 DG-Botovo-Dugo Selo.

11.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti

Na temelju provedenih analiza iz ovog Izvješća, može se zaključiti da bilježimo daljnji trend poboljšanja većine sigurnosnih pokazatelja.

Prema pregledu nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period od 2016. do 2021. godine (Tablica 5, Slike 3 i 4) bilježimo smanjeni broj ozbiljnih nesreća za 2021. u odnosu na petogodišnji prosjek (smanjenje od 25,7%), iako je broj u 2021. godini (11) porastao u odnosu na 2020. godinu (10) za jednu ozbiljnu nesreću.

Pored toga, treba spomenuti da je sukladno pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje od 2016.-2021. godine (Tablica 7 i slika 5 – prema ERA metodologiji) broj značajnih nesreća za 2021. godinu (22) ostao na istoj razini kao onaj iz 2020. te da je i dalje održano smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek u iznosu od -16%.

Iako su zamjetna poboljšanja u razvoju sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te unapređenja u sustavima subjekata nadležnih za održavanje (ECM), treba istaknuti da postoji dosta prostora za poboljšanja kod primjene Uredbe (EU) 402/2013 vezano za procjene i vrednovanje rizika te primjenu zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012.

Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2021. godini dogodilo se 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu smrtno stradalo 6 osoba i teško je

¹⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Tekst značajan za EGP); OJ L 121, 3.5.2013, p. 8–25

ozljeđeno 7 osoba, dok su se u 2020. godini dogodile 4 ozbiljne nesreće i 26 nesreća, pri čemu je usmrćeno 4 osoba i teško ozljeđeno 6 osoba.

Ukupan broj ozbiljnih nesreća i nesreća na ŽCP-ima u 2021. godini povećan je za pet izvanrednih događaja (16,7%), smrtno stradalih osoba povećan je za dvije osobe (50%), a broj teško ozljeđenih osoba povećan je za jednu osobu (16,7%).

Za kraj je potrebno reći da se, pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se **smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga, a što je sve posljedica nedogovarajućeg održavanja i još uvijek nedovoljnog razvoja i modernizacije željezničke infrastrukture.**

12. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE

12.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari i drugih predmeta iz nadležnosti Agencije

Agencija je u 2021. godini postupala i rješavala u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti te je riješila ukupno **1259** raznih predmeta (uključujući nadzor-audite SMS-a, inspekcijske nadzore i preglede) donoseći upravne akte iz područja svoje nadležnosti utvrđene Zakonom (rješenja, uvjerenja, potvrde, dozvole, odobrenja, ovlaštenja, obvezujuće mjere i slično) primjenjujući pri tom odredbe propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Tablica 10 – Broj i struktura riješenih predmeta u 2021. godini

Br.	Opis predmeta	Uprava	Broj riješenih predmeta u 2021.
1.	Uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture, odobrenja za puštanje strukturnih podsustava u uporabu, rješenja za pokusni rad i pokusne pružne dionice infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	32
2.	Auditi SMS-a upravitelja infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	2
3.	Potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike	Uprava za željezničke prijevoznike	7
4.	Auditi SMS-a željezničkih prijevoznika	Uprava za željezničke prijevoznike	12
5.	Odobrenja za puštanje u uporabu vozila (vučna i vučena vozila)	Uprava za željeznička vozila	13
6.	Dozvole za strojovođe	Uprava za željeznička vozila	70
7.	Ovlašćivanje centara za osposobljavanje	Uprava za željeznička vozila	1
8.	Dozvole za ispitivače strojovođa	Uprava za željeznička vozila	10
9.	Rješenja za ECM + auditi	Uprava za željeznička vozila	9
10.	Upisi vozila u registar vozila – potvrde (+VKM)	Uprava za željeznička vozila	41
11.	Rješenje za pokusne pružne dionice za vozila	Uprava za željeznička vozila	2
12.	Inspekcija - rješenja/prekršajni nalozi	Uprava za poslove inspekcije	3
13.	Inspekcija - nadzor	Uprava za poslove inspekcije	27
14.	Inspekcija - pregledi	Uprava za poslove inspekcije	1029
15.	Obvezujuće mjere	Uprava za željezničku infrastrukturu	1
	UKUPNO		1259

12.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije

Pored rješavanja u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti, zaposlenici Agencije u 2021. godini pružali su stručnu pomoć podnositeljima zahtjeva (kroz preliminarne postupke iz svoje nadležnosti propisane Zakonom), izrađivali nacрте prijedloga općih i pojedinačnih akata, vodili brigu o objavi općih akata, obavljali poslove administratora informatičkog sustava (i uređivanja Internet stranica www.asz.hr), pripremali stručne podloge i nacрте prijedloga propisanih izvješća i analiza, očitovanja s primjedbama, prijedlozima i mišljenjima na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave koji se odnose na rad Agencije te sudjelovali u radu radnih tijela osnovanih od strane ravnatelja. Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima nadležnim za željeznički sustav Republike Hrvatske u dijelu sigurnosti i interoperabilnosti, koje se odnose na suradnju Agencije s ERA- om i tijelima nadležnim za sigurnost unutar i izvan Europske unije (opisano u poglavlju 13. Izvješća).

Obzirom da je Agencija tijekom 2021. godine pokušala ublažiti negativne posljedice nedovoljnog broja izvršitelja primjenom multidisciplinarnog pristupa u organizaciji rada, zaposlenici su pored poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni obavljali i druge poslove za koje ispunjavaju propisane uvjete, pa je tako inspekcijski nadzor prijevoza opasnih tvari i izvršnih radnika u željezničkom sustavu, temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao glavni inženjer za željezničke teretne prijevoznike, dok je glavni inženjer za registar vozila, također temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao inspekcijski nadzor vučenih vozila. Slično tome, poslove u izradi potrebne dokumentacije – dorade vodiča i uputa za podnošenje zahtjeva vezanih za nove izmjene u zakonodavstvu radi uvođenja 4. željezničkog paketa, izradi Programa rada za 2022. godinu i Izvješća o radu Agencije za 2020. godinu te Strategije nadzora obavljao je i ravnatelj Agencije s obzirom na iskustvo, kompetencije i odgovarajuće obrazovanje s pripadajućim certifikatima.

13. SURADNJA S AGENCIJOM EUROPSKE UNIJE ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR I IZVAN EUROPSKE UNIJE

Na međunarodnoj razini Agencija, kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost u smislu europskog željezničkog zakonodavstva, surađuje s ERA-om te tijelima nadležnim za sigurnost drugih država članica (NSA). ERA koordinira aktivnu razmjenu mišljenja i iskustava tijela nadležnih za sigurnost zemalja članica Europske unije. Glavna obilježja ove suradnje očitovala se u sljedećem (kroz elektroničku komunikaciju – e-mailom i video linkovima usljed pandemije COVID-19):

- 56. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (*56th NSA Network meeting – 3rd Joint NSA/NRB meeting; MS Teams, 23rd – 24th February 2021*);
- 57. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (*57th NSA Network meeting; MS Teams, 1st – 2th June 2021*);
- Izvanredni sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (*NSA Network Ad-hoc meeting – NSA Monitoring – risk based supervision; MS Teams, 17th June 2021*)
- 58. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (*58th NSA Network meeting; MS Teams, 9th – 10th November 2021*)

Pored sastanaka s ERA-om i NSA-ima, važno je spomenuti da je Agencija s ERA-om i susjednim NSA-ima imala sljedeće značajne aktivnosti koje su obilježile prošlu 2021. godinu:

- Aktivnosti oko provedbe sporazuma o suradnji s ERA-om prema članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796 (detaljnije u poglavlju 13.1 ovog Izvješća)
- Aktivnosti oko provedbe korektivnih radnji i poboljšanja nakon nadzora (audita) ERA-e kod Agencije u 2020. godini (*NSA Monitoring – NSA Croatia*) (detaljnije u poglavlju 13.2 ovog Izvješća)
- Analiza godišnjih izvješća koja nacionalna tijela nadležna za sigurnost zemalja članica dostavljaju ERA-i (Temeljem ERA Kvalitativne analiza izvješća za 2019.- *Qualitative Analysis of 2019 NSA Annual Reports*)
- AsBo Plenarna sjednica s ERA-om i predstavnicima NSA-a – održana elektronički putem MS Teams 16. i 17. lipnja 2021.
- Dostava podataka ERA-i o kontaktnim točkama Agencije vezanih za suradnju s ERA-om u pogledu: obrade predmeta SSC/OSS, VA/OSS i CA (Sporazuma o suradnji – *Cooperation agreement*)
- Pripreme oko sklapanja *Prekograničnog sporazuma (protokola) između tijela nadležnih za sigurnost željezničkog sustava Republike Slovenije i Republike Hrvatske* zajedno sa NSA-SLO (detaljnije u poglavlju 13.3 ovog Izvješća)
- Prekogranična suradnja s Mađarskim nacionalnim tijelom za sigurnost (NSA-HU) vezano za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti – uključivanje NSA-HR u postupak kroz platformu OSS (CER Hungary – pogranični kolodvor Beli Manistar)
- Sudjelovanje u ispunjavanju upitnika ERA vezano za primjenu regulative ECM (EU) 2019/779¹⁶ (*Questionnaire on the application of ECM regulation 2019/779*)
- Sudjelovanje u oblikovanju i ispunjavanju ankete ERA – e o stanju sigurnosne kulture u željezničkom sustavu EU (ERSCS – European Rail Safety Climate Survey)
- Uključivanje u radnu grupu ERA-NSA vezano za nadzor željezničkog sustava (NSA Network Subgroup on Supervision)

¹⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011 (Tekst značajan za EGP.) (SL L 1391, 27.5.2019., str. 360–389; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/779)

- Usklađivanje stranica Agencije vezano za pristojbe i naknade - objavljivanje troškova za sudjelovanje u radu na predmetima (SSC/VA) koje vodi ERA i koje Agencija podnosi ERA-i za obradu zahtjeva i obavljanje aktivnosti prema članku 3. stavku 2 (b) Uredbe Komisije (EU) 2018/764, koju je izmijenila Uredba Komisije (EU) 2021/1903: (<https://www.asz.hr/pristojbe-i-naknade-nsa-hr-prema-era-i/>)

13.1 Suradnja s ERA-om u sklopu sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement)

Dana 15. lipnja 2020. Agencija je sklopila Sporazum o suradnji s ERA-om (u nastavku: Sporazum) kojim su ugovorne strane (ERA i Agencija) utvrdile uvjete pod kojima će surađivati u vezi s provedbom zadaća ERA-e kako je navedeno u članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (SL L 138, 26.5.2016., str. 1–43; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2016/796) u vezi sa jedinstvenim potvrdama o sigurnosti, odobrenjima za vozila u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a, uključujući preliminarni postupak.

Za gore spomenuti Sporazum Agencija je temeljem članka 8. stavka 6. Zakona dobila suglasnost od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva financija.

U sklopu Sporazuma Agencija je dogovorila s ERA-om korištenje Jedinstvene kontaktne točke (One-stop shop – OSS; sukladno članku 4. Sporazuma), koja je kao jedinstvena IT platforma (koju razvija i održava ERA) namjenjena za obradu zahtjeva koje podnose dionici željezničkog sustava u cilju donošenja (od strane ERA-e i NSA-a) jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC), odobrenja za puštanje vozila u uporabu/na tržište VA) te odobrenja za ERTMS (u nadležnosti ERA-e).

Sukladno članku 8. Sporazuma Agencija je obvezna za projekte (SSC/VA kroz OSS) u kojima sudjeluje zajedno s ERA-om dostaviti ERA-i izjavu o troškovima vezano za odgovarajuću naknadu ERA-e prema Agenciji, a nakon donošenja odluke (izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti/odobrenja za vozilo) od strane ERA-e.

Tijekom 2021. godine Agencija je surađivala s ERA-om na obradi sljedećih predmeta iz OSS-a:

- a.) VA-izdavanje odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu:
 - V-20210409-013; Railpool GmbH -Izdavanje odobrenja za prošireno područje uporabe
 - P-20210629-001; CRRC Zhuzhou Locomotive Co.-Preliminarni postupak
 - V-20210908-008; Railpool GmbH-Izdavanje odobrenja za prošireno područje uporabe.
- b.) SSC-izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike:
 - S-20200731-001; INRAIL
 - S-20201221-004; TENRAIL
 - S-20201103-001; Komplex Rail
 - S-20201015-001; THM
 - S-20210212-001; Rail&Sea

13.2 Poboljšanja koje je provela Agencija u 2021. godini nakon nadzora (audita) ERA-e (NSA Monitoring 2020 – NSA Croatia – 1st cycle)

Sukladno članku 33. Uredbe (EU) 2016/796 ERA ima pravo provesti nadzor (audit):

- sposobnosti nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost da obavljaju zadaće povezane sa sigurnošću i interoperabilnošću željeznica i

- djelotvornosti nadgledanja sustava upravljanja sigurnošću sudionika iz članka 17. Direktive (EU) 2016/798¹⁷ koje provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost.

ERA je tijekom 2020. godine provela pripreme zajedno sa Agencijom, prikupila relevantnu dokumentaciju te obavila audit koji je sukladno usuglašenom planu proveden online (MS Teams) u periodu od 23. do 27. studenog 2020. godine. Audit je proveden prema principima audita sukladnosti, a fokus ovog kruga audita bio je na nadzoru sustava upravljanja kompetencijama (*competence management system*) i nadzoru SMS-a kojeg provodi Agencija nad željezničkim sustavom (*supervision*).

Sukladno planu audita početkom 2021. godine (16. ožujka 2021.) ERA je u suradnji s Agencijom obavila završni sastanak (*Exit Meeting*) na kojem su obrazloženi nalazi s audita u 2020. godini (1. ciklus audita) te kroz Akcijski plan od strane Agencije date preporuke za poboljšanja. U tom sklopu potrebno je istaknuti sljedeća poboljšanja u radu Agencije, koja su provedena u 2021. godini:

- Uveden je Sustav upravljanja kompetencijama (*Competence Management System (CMS)*) usklađen s Vodičem ERA-e (*Competence Management framework for authorities*) – izrađen je novi dokument za upravljanje kompetencijama u Agenciji „Vodič za upravljanje kompetencijama“;
- Provedena je detaljna analiza kadrova - Novo zapošljavanje u Agenciji za sigurnost željezničkog prometa; KLASA: 112-01/21-05/04, dokument na koji je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dalo suglasnost za zapošljavanje određenog broja uposlenika koji nedostaju u Agenciji, a za koje je i ERA-a u svom auditu utvrdila da zbog nedostatka kadrova postoje velike potoškoće u radu Agencije;
- Izrađen je nacrt „Strategije nadzora željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj“ - nadzor koji se temelji na prioritetima rizika sukladno Zakonu te obvezujućim EU uredbama i ERA vodiču (detaljnije opisano u poglavlju 16. ovog Izvješća);
- Poboljšani su postupci ocjene sigurnosti kod izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda i uvjerenja o sigurnosti (razrađene su razine nesukladnosti i postupanja/mjere za otklanjanje nesukladnosti – temeljem Strategije nadzora);
- Poboljšani su postupci nadzora koji se provode na temelju prioriteta rizika, povezani su postupci nalaza inspektora i nalaza SMS auditora kao i ocjene sigurnosti kako bi se ojačao postupak izdavanja sigurnosnih rješenja (potvrda/uvjerenja) i odobrenja za puštanje vozila (tipova vozila) na tržište te ojačala ukupna sigurnost željezničkog sustava (temeljem Strategije nadzora, točke 5.3.2 i pogl. 8. – Ocjena usklađenosti sa sigurnosnim ciljevima, procjene rizika i mjere za ublažavanje rizika);
- Uspostavom Strategije nadzora i Programa nadzora, Agencija se usmjerava na jačanje sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika na način da se nadzori (inspekcija/auditi SMS-a) usmjeravaju na kontrolu učinkovitosti postupaka sustava i njegovo jačanje, a manje na pojedince i njihovo kažnjavanje;
- Agencija je u prethodnom razdoblju (temeljem preporuka ERA-e) pokrenula komunikaciju sa susjednim tijelima EU nadležnim za sigurnost (NSA-SLO) u cilju jačanja zajedničkog nadzora i suradnje kod izdavanja sigurnosnih potvrda i odobravanja vozila za stavljanje na tržište u slučaju prekograničnog prijevoza (prema poglavlju 13.3 ovog Izvješća).

¹⁷ Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica (Tekst značajan za EGP), *OJ L 138*, 26.5.2016, p. 102–149

13.3 Pripreme oko sklapanja sporazuma o suradnji (protokola) s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO)

Sukladno preporukama koje su iskazane u završnom izvješću ERA audita u 2020. godini, traži se bolja komunikacija sa susjednim tijelima nadležnim za sigurnost zemalja članica u pogledu zajedničkog koordiniranog nadzora pograničnih pruga i kolodvora te vezano za izdavanje potvrda o sigurnosti i odobrenja za vozila za nacionalnu mrežu s mogućnosti pristupa pograničnoj pruzi – kolodvoru.

U tom sklopu Agencija je započela tijekom 2021. godine zajedničke aktivnosti sa susjednim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO) u cilju pripreme odgovarajućeg Prekograničnog sporazuma (protokola) između NSA-SLO i NSA-HR (u nastavku: Prekogranični sporazum) kojim se utvrđuje suradnja vezano za:

- izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti, gdje zahtjevi za njihovo izdavanje na platformi OSS-a uključuju valjanosti potvrde do željezničkog kolodvora za izmjenu željezničkog prometa u susjednoj državi;
- priznavanje valjanosti jedinstvene potvrde o sigurnosti ili potvrde o sigurnosti (dio A i dio B) koje je izdalo tijelo nadležno za sigurnost susjedne države prije zaključenja sporazuma;
- izdavanje odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu, pri čemu zahtjevi za njihovo izdavanje na e-portalu OSS-a uključuju zahtjev za valjanost odobrenja do graničnog željezničkog kolodvora za izmjenu željezničkog prometa u susjednoj državi;
- priznavanje valjanosti odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu i odobrenja za puštanje u uporabu na graničnim željezničkim prugama koje je izdalo tijelo nadležno za sigurnost susjedne države prije zaključenja sporazuma;
- način nadzora na graničnim željezničkim prugama i graničnim željezničkim kolodvorima koje prelaze državnu granicu između dviju država i razmjenu informacija nadzora;
- priznavanje valjanosti dozvola za strojovođe na graničnim željezničkim prugama.

Tekst završnog nacrtu Prekograničnog sporazuma usuglašen je krajem 2021. godine u sklopu niza sastanaka ravnatelja i specijalista za pojedina područja putem video sastanaka i ostalih oblika elektroničke komunikacije.

Pravna osnova za sklapanje Prekograničnog sporazuma temelji se na sljedećim europskim, slovenskim i hrvatskim pravnim aktima:

a) Propisi u Republici Sloveniji

- *Zakon o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 30/18 in 54/21, ZVZelP-1) s pravnimi akti, sprejetimi na njegovi podlagi;*
- *Zakon o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečišćeno besedilo, 30/18 in 81/21, ZZelP) s pravnimi akti, sprejetimi na njegovi podlagi;*

b) Propisi u Republici Hrvatskoj

- Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (NN 63/20) s pravnim aktima donesenim na temelju njega;
- Zakon o željeznici (NN 32/19, 20/21) s pravnim aktima donesenim na temelju njega;

(c) Europski regulatorni okvir:

- Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/763 od 9. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti željezničkim prijevozniciima u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 653/2007, OJ L 129, 25.5.2018, str. 49–67;

- Provedbena Uredba Komisije 2018/545 od 4. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za postupak odobravanja željezničkih vozila i postupak odobravanja tipa željezničkih vozila u skladu s Direktivom (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 90, 6.4.2018., str. 66–104;
- Uredba (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010., SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48;
- Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica, stavak 8., članak 10; SL L 138, 26.5.2016., str. 102–149;
- Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji, stavak 8., članak 21., SL L 138, 26.5.2016., str. 44–101;
- Delegirana Uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012, SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25.

14. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE

Ministarstvo, Agencija i Agencija za istraživanje nereća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (AIN), kao tijela javne vlasti nadležna za željeznički sustav Republike Hrvatske surađuju s ciljem ostvarenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Agencija je tijekom 2021. godine pratila, promicala i provodila regulatorni okvir sigurnosti uključujući i nacionalna sigurnosna pravila, sudjelovala u izradi nacarta prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa potrebnih za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa iz nadležnosti Ministarstva te surađivala s drugim tijelima javne vlasti radi usklađivanja aktivnosti u smislu podizanja razine sigurnosti željezničkog sustava. Agencija je surađivala s državnim tijelima u postupcima i aktivnostima sigurnosti željezničkog sustava, kako slijedi.

Vezano za suradnju s Ministarstvom, važno je istaknuti sudjelovanja u radnim grupama u izradi:

- Pravilnika o općim uvjetima za građenje u zaštitnom pružnom i infrastrukturnom pojasu,
- Pravilnika o željezničkim vozilima,
- Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe ovlaštene za održavanje željezničkih vozila,
- Pravilnika o ovlaštenju strojovođa,
- Pravilnika o tehničkim uvjetima za sigurnost željezničkog prometa kojima moraju udovoljavati željezničke pruge,
- Pravilnika o popisu stručnih izvršnih radnika željezničkog sustava,
- Pravilnika o uvjetim za određivanje križanja željezničke pruge i drugih prometnica.

Pored sudjelovanja u radnim grupama na izradi nacarta pravinika, Agencija je u suradnji s nadležnim Ministarstvom bila u prethodnom razdoblju uključena u izradu nacarta Sporazuma Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Srbije o graničnim procedurama u željezničkom prometu, ta na davanje mišljenja na postupak verifikacije funkcionalnosti ETCS L2 sustava na elektromotornim vlakovima proizvođača KONČAR – Električne vozila d.d.

I na kraju ovog dijela Izvješća treba reći da je Agencija na poziv Ministarstva sudjelovala u dočeku vlaka *Connecting Europe Express* (<https://www.connectingeuropeexpress.eu/>) koji se dana 11. rujna 2021. zaustavio na Glavnom kolodvoru u Zagrebu – događanje u sklopu Europske godine željeznice 2021. u organizaciji Europske komisije.

14.1 Izvješće o COVID-19 pandemiji vezano za organizaciju rada Agencije

Agencija je u proteklom razdoblju poduzela sve potrebne mjere sukladno odlukama i mjerama koje su donesene od strane Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te nadležnog Ministarstva (MMPI), a vezano za daljnje širenje virusa i zaštitu zdravlja uposlenih unutar Agencije.

U sklopu agencijskih odluka zatraženo je od svih stranaka i podnositelja zahtjeva da ne ulaze u prostorije Agencije već da dokumentaciju (zahtjeve) dostavljaju putem pošte i elektroničkom poštom, a pitanja vezana za sigurnost željezničkog sustava upućuju na broj službenog telefona Agencije ili e-poštom (preko web sučelja – info.asz), a sve u cilju izbjegavanja socijalnih kontakata i zaštite zdravlja. Pored toga, zabranjena su sva putovanja u inozemstvo, a putovanja unutar zemlje smanjena su i ograničena na najmanju moguću mjeru osim putovanja inspektora u slučaju

urgentnih situacija sukladno procjeni rizika. Organizirana su dežurstva tako da su tijekom dana bili prisutni najviše dva do tri djelatnika radi podizanja pošte, uvođenja pošte i dokumentacije u elektronički sustav za urudžbiranje i upravljanje dokumentacijom (Centrix), pregleda dokumentacije radi obrade predmeta i radi komunikacije s ostalim djelatnicima koji rade od kuće.

Prema potrebi je organiziran rad od kuće putem e-maila i videokonferencija (Skype/MS Teams) te ostalih oblika rada na daljinu (*teleworking*). Većina djelatnika je putem VPN veze (s agencijskim serverom) povezana sa sustavom uredskog poslovanja Centrix, tako da je zadržan kontinuitet poslovanja, a svi predmeti dalje su obrađivani na vrijeme bez zastoja.

14.2 Suradnja s AIN-om i HAKOM-om

Tijekom 2021. godine Agencija je održavala kontinuiranu suradnju s AIN-om (putem e-maila i telefona usljed pandemije COVID-19). Pri tome treba istaknuti suradnju u sklopu istražnih postupaka te poduzimanju radnji u vezi sa sigurnosnim preporukama, sukladno Zakonu.

Agencija je održavala i suradnju s HAKOM-om, no uslijed pandemije ova je suradnja bila nešto smanjena i uglavnom putem e-maila.

14.3 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom

Aktivnosti zajedno s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom očitovale su se u sklopu suradnje vezano za izradu i provedbu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (u sklopu inspekcijskih nadzora građevinskog podsustava (pružnog pojasa) i podsustava vozila (tehničke ispravnosti) – posebno tijekom ljetnih mjeseci).

15. JAVNOST RADA AGENCIJE

Javnost rada Agencije, prema Zakonu, Statutu i općim aktima Agencije, osigurava se dostupnošću informacija o radu i poslovanju sredstvima javnog priopćavanja, objavom na internet stranici Agencije, za javnost otvorenim sjednicama Upravnog vijeća Agencije, dostavljanjem propisanih izvješća Vladi i ERA-i te provedbom odredaba Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", br. 25/13 i 85/15).

Sukladno navedenim propisima, ne dovodeći u pitanje prethodno navedenu obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu u prethodnoj godini uključujući i financijskog izvješća, kada to Vlada zatraži Agencija je obvezna podnositi izvješća o svom stručnom radu i financijskom poslovanju te o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblje kraće od godinu dana. Pored toga, Agencija je obvezna svake kalendarske godine podnositi ERA-i izvješće o svojim aktivnostima u prethodnoj godini, a koje obuhvaća informacije određene Zakonom.

Agencija, kao pravna osoba s javnim ovlastima, obvezna je postupati na način propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Sukladno tome, Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2021. godinu dostavljeno je Povjereniku za informiranje u zakonskom roku. Prema navedenom Izvješću, Agencija je u 2021. godini zaprimila 11 zahtjeva za pristup informacijama, od kojih je svih 11 zahtjeva u cijelosti usvojeno, te su korisnicima prava tražene informacije dostavljene u primjerenom roku.

Budući da Agencija u izvještajnom razdoblju nije imala adekvatne administrativne kapacitete, poslove vezane za ostvarivanje načela javnosti rada i provedbe obveza propisanih navedenim Zakonom obavljala je u skladu s tako zadanim uvjetima. S ciljem što veće otvorenosti i javnosti djelovanja Agencija je i tijekom 2021. godine na vlastitoj internet stranici nastavila objavljivati sve bitne informacije (osnovni podaci, ustrojstvo, nadležnost, odluke, propisi, planovi, izvješća, upute, natječaji, najčešće tražene informacije, podaci za kontakt i sl.). Financijski plan Agencije, kao proračunskog korisnika, sastavni je dio financijskog plana Ministarstva te su ove informacije dostupne javnosti i putem internetskih stranica Ministarstva.

16. PROMJENE U ZAKONODAVSTVU I OCJENA UČINKOVITOSTI PRIMJENE 4. ŽELJEZNIČKOG PAKETA

Agencija je u proteklom periodu nastavila s primjenom novog zakonodavnog okvira (započeto tijekom 2020. nakon uvođenja 4. željezničkog paketa kroz novi Zakon koji je stupio na snagu 16. lipnja 2020.) te sukladno obvezujućim uredbama EU. S obzirom na izmjene koje su se dogodile u tom pogledu, izrađena je pregledna Tablica 11, u kojoj su navedene aktivnosti i promjene u radu Agencije, te učinkovitost primjene 4. željezničkog paketa (u sklopu zadataka utvrđenih tijekom 1. kruga audita ERA-e iz 2020. godine).

Tablica 11 – Ocjena učinkovitosti primjene 4. željezničkog paketa

Novi Zakon – Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 63/2020)

Stari Zakon – Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17)

br	Aktivnost - novi Zakon, članak 8.	Aktivnost - stari Zakon, članak 9.	Aktivnosti na provedbi novog zakonodavnog okvira i ocjena učinkovitosti primjene 4. željezničkog paketa
1.	Jedinstvene potvrde o sigurnosti (<i>Single Safety Certification</i> – SSC)-sukladno poglavlju IV novog Zakona	Potvrde o sigurnosti – sukladno poglavlju IV starog Zakona	Aktivnosti: - Suradnja s ERA-om sukladno obvezama prema Sporazumu o suradnji - Sukladno poglavlju IV novog Zakona - <u>Nova Uredba (EU) 2018/763¹⁸</u> o utvrđivanju praktičnih aranžmana - Nova Uredba o zajedničkoj sigurnosnoj metodi i zahtjevi za Sustav upravljanja sigurnošću (u nastavku: SMS) – Odluka (EU) 2018/762¹⁹ - Obrada zahtjeva kroz jedinstvenu kontaktnu točku (OSS) Ocjena: - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi što je osigurano kroz <u>Novi vodič – Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti za teritorij Republike Hrvatske</u> Prostor za poboljšanje: - Unapređenje suradnje s tijelima susjednih država EU nadležnih za sigurnost (NSA-ima) u pogledu potpisivanja ugovora (protokola) o suradnji - uvjeti za

¹⁸ Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/763 od 9. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 653/2007 (Tekst značajan za EGP) (SL L 129, 25.5.2018., str. 49–67 ; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/763)

¹⁹ Delegirana Uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbama Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010; SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48

			SMS i zajednički nadzor za prekogranične kolodvore i prugu - Provedba nadzora željezničkih prijevoznika (audit SMS-a sukladno Strategiji nadzora i prioritetima rizika)
2.	Odobrenja za stavljanje vozila na tržište i odobrenje za tipove vozila (<i>Vehicle authorisation – VA</i>)-sukladno poglavlju IX novog Zakona	Odobrenje za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila) – sukladno poglavlju IX starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Suradnja s ERA-om sukladno obvezama prema Sporazumu o suradnji. - Sukladno poglavlju IX novog Zakona - Nova Uredba EU 2018/545²⁰ - Obrada zahtjeva kroz jedinstvenu kontaktnu točku (OSS) <u>Ocjena:</u> Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi što je osigurano kroz <u>Novi vodič - Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za stavljanje vozila na tržište na željezničkoj mreži Republike Hrvatske</u> <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Unapređenje suradnje s tijelima susjednih država EU nadležnih za sigurnost (NSA-ima) u pogledu potpisivanja ugovora o suradnji (protokol) - uvjeti za SMS i zajednički nadzor vozila na području prekograničnih kolodvora i pruge - Provedba nadzora željezničkih vozila (inspekcijski nadzor sukladno Strategiji nadzora i prioritetima rizika)
3.	Izdavanje uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture – sukladno člancima 33., 34. i 35. novog Zakona	Uvjerenje o sigurnosti sukladno člancima 30., 31. i 32. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> Aktivnosti su propisane smjernicama objavljenim na <u>Internet stranicama Agencije</u>. U primjeni je nova Uredba (EU) 2018/762, kojom su uređene nove zajedničke sigurnosne metode u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću, a koja se primjenjuje od 16.6.2020., kada je stupio na snagu novi Zakon, odnosno počeo se primjenjivati 4. željeznički paket. Uvođenjem nove Uredbe (EU) 2018/762 stavljene su izvan snage uredbe Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010. <u>Ocjena:</u>

²⁰ Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/545 od 4. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za postupak odobravanja željezničkih vozila i postupak odobravanja tipa željezničkih vozila u skladu s Direktivom (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 90, 6.4.2018., str. 66–104; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/545)

			Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Unapređenje suradnje s tijelima susjednih država EU nadležnih za sigurnost (NSA-ima) u pogledu potpisivanja ugovora o suradnji (Protokol) - uvjeti za SMS i zajednički nadzor infrastrukture na području prekograničnih kolodvora i pruge - Provedba nadzora željezničke infrastrukture sukladno Strategiji nadzora i prioritetima rizika
4.	Odobrenja za puštanje u uporabu infrastrukturnih podsustava u skladu sa Zakonom i izravno primjenjivim propisima EU: - Građevinski - Elektroenergetski - Prometno-upravljački i signalno-sigurnosni (u nastavku: PU-SS) Sukladno poglavlju VIII. novog Zakona	Izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila) – sukladno poglavlju VIII. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> Aktivnosti se provode sukladno novim vodičima: - <u>Vodič za građevinski podsustav.</u> - <u>Vodič za elektroenergetski podsustav</u> - <u>Vodič za PU-SS</u> - Nije bilo promjena u postupku u odnosu na stari Zakon osim što je u novom Zakonu propisano da Agencija objavi vodiče za podnošenje zahtjeva (smjernice) na svojim stranicama (sukladno članku 56. stavku (5) Zakona), što je i učinila <u>Ocjena:</u> Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Jačanje upravljanja kompetencijama i kadrovskih resursa u Upravi za željezničku infrastrukturu
5.	Pružanje potpore <u>Agenciji Europske unije za željeznice (ERA)</u> pri izdavanju potvrda o sigurnosti i odobrenju za stavljanje vozila (tipova vozila) na tržište – sukladno Sporazumu s ERA-om (<i>Cooperation Agreement</i>) prema članku 8. stavku (6) novog Zakona.	-	<u>Aktivnosti:</u> - suradnja s ERA-om i preuzete obveze prema Sporazumu o suradnji prema čl. 76. st. 1 <u>Uredbe (EU) 2016/796</u>, vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC) i odobrenja za stavljanje vozila na tržište (VA) putem jedinstvene kontaktne točke (OSS) - Iskazivanje troškova prema ERA-i za predmete u koje je

			uključena Agencija (<i>state of costs</i> – članak 8. Sporazuma) <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi i potpisanom Sporazumu o sudradnji <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Jačanje kompetencija u Upravi za željezničke prijevoznike
6.	Izdavanje ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje (ECM – <i>Entity in Charge of Maintenance</i>) – sukladno članku 81. i članku 82. novog Zakona	Izdavanje ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje teretnih vagona – sukladno članku 65. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Agencije provodi postupak prema uputi koja je objavljena na internetskim stranicama Agencije (<u>Uputa br.: 05-ASŽ-ECM-01-200924</u>); primjena nove Uredbe (EU) 2019/779, kojom je stavljena van snage stara Uredba (EU) br. 445/2011. Novom uredbom ovlaštenje Agencije se proširuje i na vučna vozila (ERADIS baza) <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Unapređenje kordiniranog nadzora sukladno Strategiji nadzora – unapređenja Programa nadzora za ECM
7.	Obavljanje poslova tijela za procjenu rizika (AsBo- <i>assessment body</i>) i izdavanje izvješća o procjeni sigurnosti u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 402/2013	-	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnosti i provedba postupka propisana je Uredbom (EU) 402/2013, a za podnošenje zahtjeva opisna procedura na internetskim stranicama Agencije (<u>Uputa br.: 11-ASŽ-AsBo-01-200930</u>). <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Izrada odgovarajućeg agencijskog Vodiča za ocjenjivanje u sklopu provedbe AsBo postupka - Kontinuirano osposobljavanje uposlenika za provedbu AsBo

			postupka – jačanje kompetencija
8.	Izdavanje odobrenja za probni rad PU-SS podsustava – sukladno članku 65. novog Zakona	Pokusni rad podsustava sukladno članku 51. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnost i procedura se provodi sukladno članku 65. novog Zakona. <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
9.	Izdavanje odobrenja za probne pružne dionice – sukladno članku 67. novog Zakona	Pokusna pružna dionica – sukladno članku 54. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnost i procedura se provodi sukladno članku 67. novog Zakona. <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
10.	Izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu novog, moderniziranog ili obnovljenog industrijskog kolosijeka – sukladno članku 89. novog Zakona	Industrijski kolosijeci – sukladno članku 72. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnost i procedura se provodi sukladno članku 89. novog Zakona. <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
11.	Izdavanje odobrenja za otvaranje novoizgrađenog stalnog ili privremenog željezničko-cestovnog prijelaza (ŽCP), odnosno pješačkog prijelaza preko pruge i objava odluke u Narodnim novinama – sukladno članku 98. novog Zakona	Željezničko – cestovni prijelaz i pješački prijelaz preko pruge – sukladno članku 83. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnosti se izvode sukladno novom Zakonu - precizirane su i nadopunjene ovlasti Agencije u stavcima (7) – (9) članka 98. novog Zakona. <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
12.	Izdavanje odobrenja za zatvaranje postojećeg ŽCP-a, odnosno pješačkog prijelaza preko pruge i objava odluke u Narodnim novinama – sukladno članku 98. novog Zakona	-	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnosti se izvode sukladno novom Zakonu -precizirane su i nadopunjene ovlasti Agencije u stavku (10) članka 98. novog Zakona. <u>Ocjena:</u>

			- Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
13.	Izdavanje dozvola za strojovođe, ovlaštenje centara za osposobljavanje strojovođa i ispitivača strojovođa, vođenje registra strojovođa – sukladno poglavlju XV. novog Zakona	Strojovođe – sukladno poglavlju XV. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnosti i postupci propisani su vodičima objavljenim na internetskim stranicama Agencije: - <u>Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za strojovođu</u> - <u>Vodič za podnošenje zahtjeva za ovlašćivanje centra za osposobljavanje strojovođa</u> - <u>Vodič za podnošenje zahtjeva za ispitivača strojovođa</u> <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Unapređenje koordiniranog nadzora strojovođa sukladno Strategiji nadzora - Popunjenje radnog mjesta – inženjer specijalista (za nadzor izvršnih radnika) - Jačanje kompetencija u Upravi za inspekcijski nadzor
14.	Označavanje vozila – sukladno članku 80. novog Zakona – Agencija svakom vozilu dodjeljuje europski broj vozila (EVN – <i>European vehicle number</i>); Uz jedinstveni broj, vozilo mora biti označeno i sa slovnom oznakom za posjednika vozila (VKM- <i>Vehicle Keeper Marking</i>), koji posredstvom Agencije dodjeljuje ERA	Označavanje vozila – sukladno članku 63. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnosti i postupci provode se sukladno članku 80. novog Zakona <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
15.	Upis u Registar vozila – sukladno članku 90. novog Zakona	Registar vozila i Europski registar tipova vozila – sukladno članku 73. i članku 74. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - Aktivnost i procedura se provodi sukladno <u>Smjernicama za podnošenje zahtjeva za upis u registar željezničkih vozila</u>, objavljenim na Internet stranicama Agencije <u>Ocjena:</u>

			- Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi
16.	Nadzor nad jedinstvenom potvrdom o sigurnosti – sukladno članku 10. novog Zakona Nadzor nad sustavom za upravljanje sigurnošću (SMS-om) – sukladno članku 9. novog Zakona	Nadzor sustava upravljanja sigurnošću – prema članku 34. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - aktivnost i procedura se provode sukladno zajedničkoj sigurnosnoj metodi prema novoj Uredbi (EU) 2018/762 – u primjeni od 16. lipnja 2020 (prije: Uredba (EU) 1158/2010); Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti SMS se nadzire prema novoj Uredbi (EU) 2018/761 (prije: (EU) 1077/2012) <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Unapređenje koordiniranog nadzora (SMS audita i inspekcija) sukladno Strategiji nadzora – unapređenja u provedbi nadzora sukladno Programu - Kontinuirana poboljšavanja Strategije nadzora i Programa - Unapređenja u pogledu što kvalitetnije ocjene rizika i provedbe nadzora sukladno prioritetima rizika u željezničkom sustavu - Jačanje kompetencija u Upravi za željezničke prijevoznike
17.	Nadzor nad uvjerenjem o sigurnosti sukladno članku 11. novog Zakona Nadzor nad sustavom za upravljanje sigurnošću (SMS-om) – sukladno članku 9. novog Zakona	Nadzor sustava upravljanja sigurnošću – prema članku 34. starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - aktivnost i procedura se se provode sukladno zajedničkoj sigurnosnoj metodi prema novoj Uredbi (EU) 2018/762 – u primjeni od 16. lipnja 2020 (prije: Uredba (EU) 1169/2010); Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti SMS se nadzire prema novoj Uredbi (EU) 2018/761 (prije: (EU) 1077/2012) <u>Ocjena:</u>

			- Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - unapređenje kordiniranog nadzora (SMS audita i inspekcija) sukladno Strategiji nadzora – unapređenja u provedbi nadzora sukladno Programu - Kontinuirana poboljšavanja Strategije nadzora i Programa - Unapređenja u pogledu što kvalitetnije ocjene rizika i provedbe nadzora sukladno prioritetima rizika u željezničkom sustavu
18.	Inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije – sukladno poglavlju XVIII novog Zakona	Inspeksijski nadzor – sukladno poglavlju XVIII starog Zakona	<u>Aktivnosti:</u> - aktivnosti i procedura se provodi sukladno poglavlju XVIII novog Zakona <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - unapređenje kordiniranog nadzora (SMS audita i inspekcija) sukladno Strategiji nadzora – unapređenja u provedbi nadzora sukladno Programu - Kontinuirana poboljšavanja Strategije nadzora i Programa - Unapređenja u pogledu što kvalitetnije ocjene rizika i provedbe nadzora sukladno prioritetima rizika u željezničkom sustavu - Unapređenje suradnje sa inspeksijskim tijelima susjednih zemalja – kroz sporazume (protokole) o suradnji
19.	Agencija provodi razmjenu stajališta i iskustava, osobito u okviru mreže koju je uspostavila ERA – Agencija Europske unije za željeznice u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja na području Europske unije – sukladno članku 8. stavku (4) novog Zakona	Agencija provodi aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnih za sigurnost u ostalim državama članicama EU u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim	<u>Aktivnosti:</u> - aktivnosti se provode sukladno Sporazumu o suradnji prema čl. 76. st. 1 <u>Uredbe (EU) 2016/796</u>, a vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC) i odobrenja za stavljanje vozila na tržište (VA)

	Agencija surađuje s ERA-om, osobito u svrhu nadgledanja razvoja sigurnosti željeznica na razini EU – sukladno članku 8. stavku (5) novog Zakona Agencija sklapa sporazum s ERA-om sukladno članku 76. Uredbe (EU) 2016/796 uz prethodnu suglasnost Ministarstva i ministarstva nadležnog za financije – sukladno članku 8. stavku (6) novog Zakona	prijevoznici kojima su dodijeljene međunarodne trase – sukladno članku 9. stavku (5) starog Zakona	putem jedinstvene kontaktne točke (OSS). - ERA ima pravo da temeljem članka 33. prije spomenute Uredbe nadzire rad Agencije (putem audita). <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi <u>Prostor za poboljšanje:</u> - Kontinuirana unapređenje rada Agencije temeljem nalaza ERA-e kroz sustavne nadzora (audite ERA-e)
20.	Praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava, uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa i donošenje obvezujućih uputa iz područja svoje nadležnosti – sukladno članku 8. stavku (2) 1) novog Zakona	Praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava, uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa – sukladno članku 9. stavku (3) i) starog Zakona	Aktivnosti: - Aktivnosti se provode sukladno članku 8. novog Zakona <u>Ocjena:</u> - Aktivnosti se provode sukladno Zakonu i obvezujućoj EU regulativi

17. STRATEGIJA NADZORA ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tijekom proteklog izveštajnog razdoblja nastavno na implementaciju 4. željezničkog paketa (nakon 16. lipnja 2020.), Agencija je značajno unaprijedila Strategiju nadzora željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj (u nastavku: Strategija nadzora). Ovaj zahtjevan i složen dokument je u prethodnom razdoblju izrađen u verziji nacrtu (V-0 od 2.12.2021.), a na tragu je sustavnih poboljšanja Agencija (prema poglavlju 13.2 Izvješća – dostavljeno ERA-i sukladno Akcijskom planu nakon nadzora-audita 2020.).

Nadzor željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture provodi se u skladu sa člankom 9. Zakona. U tom sklopu Agencija obavlja poslove nadzora nad uspostavom sustava upravljanja sigurnošću željezničkog prijevoznika i upravitelja infrastrukture iz članka 24. i 25. Zakona. U skladu s ovom nadležnošću Agencija je dužna primijeniti načela utvrđena u odgovarajućim sigurnosnim metodama u smislu odredaba Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/762²¹, pri čemu osigurava da aktivnosti nadzora obuhvaćaju provjeru da željeznički prijevoznik i upravitelj infrastrukture primjenjuje:

- sustav upravljanja sigurnošću kako bi se nadgledala njihova djelotvornost,
- pojedinačne ili djelomične dijelove sustava upravljanja sigurnošću, uključujući operativne aktivnosti, pružanje usluga održavanja i opskrbu materijalima te ugovaranje vanjskih usluga kako bi se nadgledala njihova djelotvornost i
- odgovarajuće zajedničke sigurnosne metode pri čemu se aktivnosti nadzora, prema potrebi, odnose i na subjekte nadležne za održavanje.

Sukladno Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2018/761²² Agencija je dužna nakon izdavanja jedinstvenih potvrda o sigurnosti i uvjerenja o sigurnosti provoditi nadzor sustava upravljanja sigurnošću sukladno sigurnosnoj metodi koja je propisana ovom obvezujućom uredbom.

Agencija je postavila Strategiju i Program nadzora (zajedno s pojedinačnim planovima nadzora), prema kojima Agencija:

- (a) prikuplja i analizira podatke/informacije iz različitih izvora kao ulazni materijal za nadzor; Izvori mogu uključivati informacije prikupljene tijekom:
 - ocjenjivanja sustava upravljanja sigurnošću,
 - rezultate prethodnih aktivnosti nadzora - inspekcija,
 - informacije iz odobrenja za podsustave ili vozila,
 - izvješća/preporuke nacionalnih istražnih tijela u vezi s nesrećama,
 - informacije od susjednih NSA-a,
 - izvješća ili podatke o nesrećama/incidentima,
 - godišnja izvješća željezničkih prijevoznika ili upravitelja infrastrukture o sigurnosti koja se dostavljaju nacionalnom tijelu nadležnom za sigurnost,
 - godišnja izvješća o održavanju koja dostavljaju subjekti nadležni za održavanje, prigovore građana,
 - i druge relevantne izvore.

²¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredaba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP) (SL L 129, 25.5.2018.)

²² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i vijeća te stavljanje izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP) (SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25)

- (b) utvrđuje područja rizika u nadzornoj strategiji za ciljane aktivnosti nadzora, prema potrebi uključujući ona koja su rezultat integracije ljudskih i organizacijskih faktora te upravljanja tim faktorima;
- (c) razvija Program nadzora (s pojedjedinanim planovima nadzora), kojima pokazuje kako će provoditi nadzornu strategiju tijekom trajanja valjanih potvrda o sigurnosti i uvjerenja o sigurnosti;
- (d) analizira i izrađuje procjenu sredstava potrebnih za provedbu plana ili planova na temelju utvrđenih ciljanih područja;
- (e) osigurava sredstva za provedbu plana ili planova (u skladu s Državnim proračunom i Financijskim planom Agencije);
- (f) osigurava da su u Programu nadzora uključena sva pitanja povezana s prekograničnim operacijama ili infrastrukturom u koordinaciji s drugim nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost.

17.1 Područje primjene i ciljevi nadzora

Cilj nadzora je provjera ispunjavanja sigurnosnih ciljeva i sukladnosti s odredbama koje se nalaze u odgovarajućem rješenju²³ koje je izdala Agencija sukladno Zakonu i/ili obvezujućoj EU regulativi, a sve u svrhu kontinuiranog održavanja i povećanja sigurnosti željezničkog sustava kod subjekata nadzora u željezničkom sustavu: željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture nakon izdavanja Potvrde o sigurnosti/Uvjerenja o sigurnosti, kod subjekata nadležnih za održavanje željezničkih vozila (u daljem tekstu: ECM) nakon izdavanja Potvrde za ECM te kod centara za osposobljavanje strojovođa (u dalnjem tekstu: Centar ili centri) nakon izdane potvrde za ovlašćivanje Centra.

Nadzor sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika uključuje:

- nadgledanje je li primjena SMS-a kod željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture učinkovita - ispunjavaju li ti subjekti sve obveze koje su preuzeli nakon izdavanja odgovarajućeg rješenja za jedinstvenu potvrdu o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti;
- nadgledanje primjenjuju li željeznički prijevoznici ili upravitelji infrastrukture ispravno relevantne zajedničke sigurnosne metode (CSM-ove), kao što je primjena zajedničkih sigurnosnih metoda za upravljanje rizicima sukladno Uredbi (EU) 402/2013²⁴ i kontrola sukladno Uredbi (EU) 1078/2012²⁵ kroz svoje sustave upravljanja sigurnošću, uključujući slučajeve kada je željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture ujedno i (ECM) vlastitih vozila koji nije ovlašten u skladu s Uredbom o ECM-u;
- nadgledanje jesu li sastavni dijelovi interoperabilnosti usklađeni s osnovnim zahtjevima iz članka 8. Direktive (EU) 2016/797 kroz SMS željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture;

²³ Upravni postupak Agencije kojim se donosi: jedinstvena potvrda o sigurnosti za željezničkog prijevoznika, uvjerenje o sigurnosti kod upravitelja infrastrukture, ovlašćuje subjekt nadležan za održavanje (ECM) ili ovlašćuje centar za osposobljavanje strojovođa – sukladno odredbama koje su propisane pravnim okvirom tj. Zakonom i obvezujućim uredbama EU

²⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanje van snage Uredbe (EZ) br. 352/2009, Tekst značajan za EGP, OJ L 121, 3.5.2013, p. 8–25

²⁵ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdavanja rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje, Tekst značajan za EGP, OJ L 320, 17.11.2012, p. 8–13

- nadgledanje jesu li i u kojoj mjeri uspostavljeni zajednički sigurnosni ciljevi (CSI) kako bi se lakše upravljalo sa rizicima i osiguralo sigurno upravljanje aktivnostima unutar SMS-a.

Nadzor sustava za održavanje vozila za subjekt nadležan za održavanje (ECM) za koji je Agencija izdala ovlaštenje sukladno EU regulativi (EU) 2019/779²⁶ uključuje:

- nadgledanje je li primjena sustava održavanja vozila učinkovita te ispunjavaju li ti subjekti nadležni za održavanje sve obveze koje su preuzeli nakon izdavanja odgovarajućeg rješenja za jedinstvenu potvrdu o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti;
- nadgledanje primjene zajedničkih sigurnosnih metoda za upravljanje rizicima sukladno Uredbi (EU) 402/2013²⁷ i kontrolu sukladno Uredbi (EU) 1078/2012²⁸.

Nadzor sustava za centre za koje je Agencija izdala ovlaštenje uključuje:

- provjeru načina osposobljavanja sukladno Zakonu i propisanim programima za osposobljavanje te ispunjavanje uvjeta definiranih u rješenjima kojima se centri ovlašćuju za osposobljavanje strojovođa.

Nadzor Agencije se usmjerava na ključna područja važnosti i prioritete koji su određeni na temelju procjene rizika. Agencija putem nadzora utvrđuje koliko su učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću i u tom cilju kroz svoj sustav upravljanja kompetencijama²⁹ osigurava obučene i sposobne inspektore i osoblje koje provodi nadzor/audite SMS-a.

Nadzorom treba utvrditi funkcionira li u praksi sustav koji je podnositelj prikazao kroz dokumentaciju. Za postojeće željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture s dugim iskustvom u toj djelatnosti nadzor se može rasporediti tijekom perioda valjanosti potvrde. Za nove upravitelje infrastrukture, prijevoznike, nove ECM-ove i nove centre tj. subjekte nadzora prema ovoj Strategiji, koji su novi sudionici u željezničkom sustavu, potrebno je pojačati nadzor na početku perioda valjanosti potvrde i to najmanje jednom godišnje.

Agencija planira inspekcijske nadzore i audite sustava upravljanja sigurnošću sukladno načelima i prioritetima rizika iz Strategije nadzora. Izrada planova audita, provedba audita, tehnike audita, izrada izvješća s audita, provedba naknadnih audita (*follow-up* audit) te ostali podprocesi nadzora (u opsegu koji je naveden u ovoj Strategiji) temelje se na smjernicama utvrđenim u normi HRN EN ISO 19011.

Plan inspekcijskih nadzora donosi se minimalno jednom mjesečno (po potrebi i češće), a nadzor SMS-a, ECM-a, centara u kojem sudjeluju željeznički inspektori (glavni inženjeri i inženjeri specijalisti) te auditori iz svih organizacijskih cjelina (pomoćnici ravnatelja, inženjeri specijalisti i glavni inženjeri) donosi ravnatelj Agencije u godišnjem Programu nadzora koji je usklađen s godišnjim Programom rada i razvoja Agencije.

Kako bi se osigurala najviša razina dosljednosti između audita i inspekcijskih nadzora Strategijom se utvrđuje koordinirani način rada nadzora koji se temelji na međusobnoj suradnji između

²⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011, OJ L 1391, 27.5.2019, p. 360–389

²⁷ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Tekst značajan za EGP); OJ L 121, 3.5.2013, p. 8–25

²⁸ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturuom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje (Tekst značajan za EGP) (SL L 320, 17.11.2012., str. 8–13; (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1078/2012)

²⁹ Sukladno Vodiču za upravljanjem kompetencijama u Agenciji za sigurnost željezničkog prometa

inspektora i auditora SMS-a u cilju održavanja veze između audita i inspekcija kako bi se temeljem nalaza audita mogle (prema potrebi) pokrenuti specifične inspekcije i obrnuto - nalazi inspektora pomažu u utvrđivanju prioriteta i područja audita. Na taj način povećana je kvaliteta i učinkovitost ocjenjivanja sigurnosti i donošenja odgovarajućih sigurnosnih rješenja.

Planovi audita i inspeksijskih nadzora moraju biti u skladu sa prioritetima upravljanja rizicima na način kako je to utvrđeno u Strategiji.

Agencija po pitanju nadzora surađuje s drugim tijelima nadležnima za sigurnost. Pored nadzora, Agencija sa susjednim nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (NSA-i) utvrđuje postupak i uvjete za donošenje jedinstvenih potvrda o sigurnosti u slučaju ako je planirano područje djelovanja ograničeno na jednu državu članicu i podnositelj zahtjeva namjerava obavljati svoju djelatnost do jednog ili više kolodvora u blizini granice sa susjednom državom članicom sa sličnim značajkama mreže i sličnim operativnim pravilima.

17.2 Načela nadzora željezničkog sustava

Načela nadzora temelje se na predanosti Agencije za uspostavom sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, na način da donošenje odluka tijekom nadzora bude transparentno, nepristrano, ujednačeno, razmjerno i sukladno Zakonu.

U tom smislu Agencija se naročito zalaže za:

- razmjernost između provedbe audita i inspeksijskih nadzora,
- dosljednost u izvođenju nadzora sukladno ciljevima,
- usmjerenost na učinkovitost sustava upravljanja sigurnošću unutar željezničkog sustava,
- transparentnost nadzora koja osigurava jasan i nedvosmisleni nalaz koji se prezentira subjektu nadzora,
- pravednost, odgovornost, nepristranost i ujednačeni pristup prema svim nadziranim subjektima,
- transparentnu suradnju s ostalim tijelima nadležnim za sigurnost,
- informiranost i dostupnost podataka iz pouzdanih i provjerenih izvora.

Osobe koje provode nadzor ispred Agencije (inspektori i auditori) neovisne su u donošenju svojih odluka. U tom smislu Agencija se zalaže da kao inspeksijsko tijelo ispunjava zahtjeve za nadzor sukladno normi ISO/IEC 17020:2012., posebno vezano za strukturne zahtjeve - organizaciju i upravljanje, osoblje i njihove kompetencije, inspeksijske metode i postupke, izradu i održavanje zapisa (izvještaja) s inspeksijskih nadzora, postupke žalbi i prigovora, postupke upravljanja i sustava nadzora inspeksijskog tijela ne dovodeći pri tome u pitanje nadležnost i ovlasti koje su utvrđene Zakonom.

17.3 Postupak nadzora koji se temelji na procjeni rizika u željezničkom sustavu

Nadzor koji provodi Agencija usmjerava se na ključna područja važnosti i prioritete koji su određeni na temelju procjene rizika, tako da Agencija u tom smislu:

- utvrđuje opće rizike u nacionalnom željezničkom sustavu te prepoznaje koji su od njih najvažniji tj. rangira ih prema prioritetu;
- utvrđuje sve relevantne podatke i dokaze unutar SMS-a željezničkog prijevoznika/upravitelja infrastrukture o učinkovitosti upravljanja rizicima s kojima se oni suočavaju, kao i kod subjekata nadležnih za održavanje (ECM) i centara;

- osigurava osoblje sposobno za provedbu nadzora SMS-a i ocjenu rizika, a temeljem uspostavljenog sustava upravljanja kompetencijama;
- utvrđuje i analizira informacije iz različitih izvora informacija o sigurnosti željezničkog sustava potrebne za donošenje odluka i prosudbe tijekom nadzora na temelju procjene rizika;
- donosi kvalitetna obrazloženja za svoje odluke o tome što se nadzire, a što ne;
- uzima u obzir i druge relevantne informacije za nadzor (osim onih na temelju procjene rizika), a naročito one koji se temelje i na prijavama građana,
- utvrđuje prioritete nadzora (i učestalost nadzora) kod upravitelja infrastrukture/željezničkih prijevoznika/ECM-a/centara, a posebno kada se traži pojačan nadzor neposredno nakon izdavanja uvjerenja o sigurnosti/jedinstvene potvrde o sigurnosti;

Utvrđivanjem rizika moguće je donositi proporcionalne i ciljane odluke o tome što nadzirati i kako to najbolje činiti. Pored toga, razumijevanje rizika omogućuje Agenciji da što učinkovitije razmjenjuje informacije sa susjednim tijelima nadležnima za sigurnost po pitanju sigurnosti željezničkog sustava te da se u tom sklopu razmotre poboljšanja koja se mogu postići uz raspoloživa financijska sredstva. Razumijevanje sigurnosnih ciljeva početna je točka za sve pojedinačne nadzore kao i razradu mjesečnih planova inspekcijskih nadzora.

Agencija kod procjene općih rizika vodi računa da se ovi rizici previše ne razlikuju od onih rizika koje je utvrdio nacionalni upravitelj infrastrukture (HŽ Infrastruktura d.o.o.) te ostali sudionici u željezničkom sustavu. Ukoliko se utvrdi da u tom pogledu postoje znatna odstupanja, Agencija će preispitati svoju Strategiju nadzora i provesti ponovnu procjenu rizika (minimalno tijekom godišnjeg preispitivanja Strategije). Očekuje se da upravitelj infrastrukture i Agencija imaju slično shvaćanje razine ukupnog rizika na razini nacionalnog željezničkog sustava.

Za ocjenu sposobnosti različitih subjekata/organizacija u željezničkom sustavu (prijevoznika/upravitelja infrastrukture/ECM-a) za upravljanje rizicima važno je da Agencija može putem nadzora utvrditi koliko su učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću u nadziranim organizacijama. U tom cilju Agencija će kroz svoj sustav upravljanja kompetencijama osigurati zapošljavanje obučanih i sposobnih inspektora i osoblja koje provodi nadzor/audite SMS-a sukladno zahtjevima kako je utvrđeno člankom 6. Uredbe (EU) 2018/761³⁰.

Nadzor koji se temelji na procjeni rizika, treba biti povezan s rezultatima ocjenjivanja sigurnosti kroz dokumentaciju koju je dostavio podnositelj zahtjeva u sklopu donošenja sigurnosnih rješenja. Nadzorom treba utvrditi funkcionira li sustav koji je podnositelj prikazao kroz dokumentaciju u praksi.

17.4 Područja rizika i polazišta za utvrđivanje prioriteta nadzora

Uzimajući u obzir Strategiju nadzora i analizu rizika temeljem svih raspoloživih podataka dobivenih unutar željezničkog sustava, Agencija daje ocjenu područja općih rizika kao polazište za određivanje prioriteta nadzora, kako slijedi.

³⁰ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP.); SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25

17.4.1 Sustavi upravljanja rizikom (SMS)

Nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti (za željezničke prijevoznike) ili uvjerenja o sigurnosti (za upravitelje infrastrukture) Agencija primjenjuje nadzor sukladno Strategiji nadzora i Uredbi (EU) 2018/761. U pogledu nadzora željezničkih prijevoznika potrebno je voditi računa da se novi prijevoznici pregledavaju češće (minimalno jednom godišnje, a po potrebi i češće), dok je za starije prijevoznike koji su prisutni na željezničkoj mreži Republike Hrvatske već duži period (minimalno 5 godina) ovaj nadzor može biti i rjeđi. Prema dosadašnjim analizama prethodnih nadzora utvrđuje se da i dalje postoje velik prostor za poboljšavanje SMS-a u sektoru (kod željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture) u pogledu sposobnosti upravljanja rizicima te se u sklopu toga još uvijek nedovoljno upotrebljavaju zajedničke sigurnosne metode propisane uredbama (EU) 402/2013 i (EU) 1078/2012, pa se ovo područje treba posebno kontrolirati u narednom razdoblju.

17.4.2 Željeznička vozila

U sklopu nadzora SMS-a i inspekcijskog nadzora potrebno je posebnu pozornost usmjeriti na vozila koja su starija preko 30 godina i pri kraju su životnog vijeka. Elementi Programa nadzora zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika (detaljnije procjene rizika od strane željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture). Održavanje starih vozila traži i potrebna poboljšanja i odgovarajuće modernizacije – rekonstrukcije koje moraju biti kvalitetno planirane, o čemu Agencija mora imati pravovremena saznanja kako bi se na vrijeme utvrdili i proveli svi potrebni postupci odobrenja za puštanje u uporabu/stavljanje na tržište takvih vozila.

U sklopu ovog elementa posebno je potrebno voditi računa o postupcima održavanja vozila koje provodi ECM, a posebno kroz sustavne nadzore od strane Agencije kao i dosljedne primjene regulative kod certificiranja novih i održavanja postojećih ECM-a.

17.4.3 Infrastrukturni podsustavi

Još uvijek značajan dio infrastrukturnih podsustava zahtijeva veliku pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi Programa nadzora i dalje zahtijevaju poseban fokus nadzor glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih željezničko-cestovnih prijelaza u razini (u nastavku: ŽCP).

Posebnu pozornost kod ovog elementa Strategije treba biti na procjenama rizika postojećih ŽCP-a te dosljednoj primjeni sigurnosnih zahtjeva za njihovo puštanje u uporabu sukladno Zakonu i ostaloj sigurnosnoj regulativi. Upravitelj infrastrukture mora kroz svoj SMS utvrditi sve sigurnosne aspekte prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i njegovih sastavnih dijelova, a posebno utvrditi jasnu strategiju održavanja postojećih i uvođenja novih ŽCP-a. U sklopu ovog prioriteta Agencija će biti fokusirana na neovisne sigurnosne analize sklopova i dijelova koji se ugrađuju u ŽCP-e, a posebno vezano za sigurnosnu integraciju ŽCP-a koji su rekonstruirani na temeljima starih sklopova/dijelova uz integraciju novih sastavnih dijelova/sklopova kao i „EZ“ potvrde o sukladnosti koje izdaju neovisna tijelo (DeBo/NoBo).

17.4.4 Subjekti nadležni za održavanje (ECM)

Kada starost željezničkog vozila prelazi 30 godina, što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god je vozilo održavano na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom, elementi Programa nadzora zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica vezano

za održavanje starih vozila te funkcija održavanja sukladno Uredbi (EU) br. 2019/779³¹ kao i iskustva oko primjene zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012³².

17.4.5 Zajednički sigurnosni pokazatelji (CSI)

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna svake godine u sklopu Godišnjeg izvješća dostaviti Vladi, između ostalog, i podatke o zajedničkim sigurnosnim pokazateljima temeljem izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika.

Elementi Programa nadzora zahtijevaju posebnu pažnju glede svakog od iskazanih pokazatelja u pogledu određivanja korektivnog djelovanja i unapređivanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika. U sklopu toga posebno je potrebno u sklopu nadzora SMS-a djelovati na razvoj i unapređenje nacionalnih pokazatelja. Sigurnosni pokazatelji važan su element sigurnosnih mjerenja i iskazivanja stanja sigurnosti te ostvarenja sigurnosnih ciljeva unutar SMS-a. Agencija se treba posebno oslanjati na predkazivače nesreća kod donošenja odluka utemeljenih na procjenama rizika kod svih subjekata nadzora.

17.4.6 Strojovođe i ostali izvršni radnici

Agencija je, sukladno poglavlju XV. Zakona (Strojovođe), ovlaštena za izdavanje dozvola za strojovođe i za njihov nadzor te za nadzor izvršnih radnika prema poglavlju XIV. (Izvršni radnici).

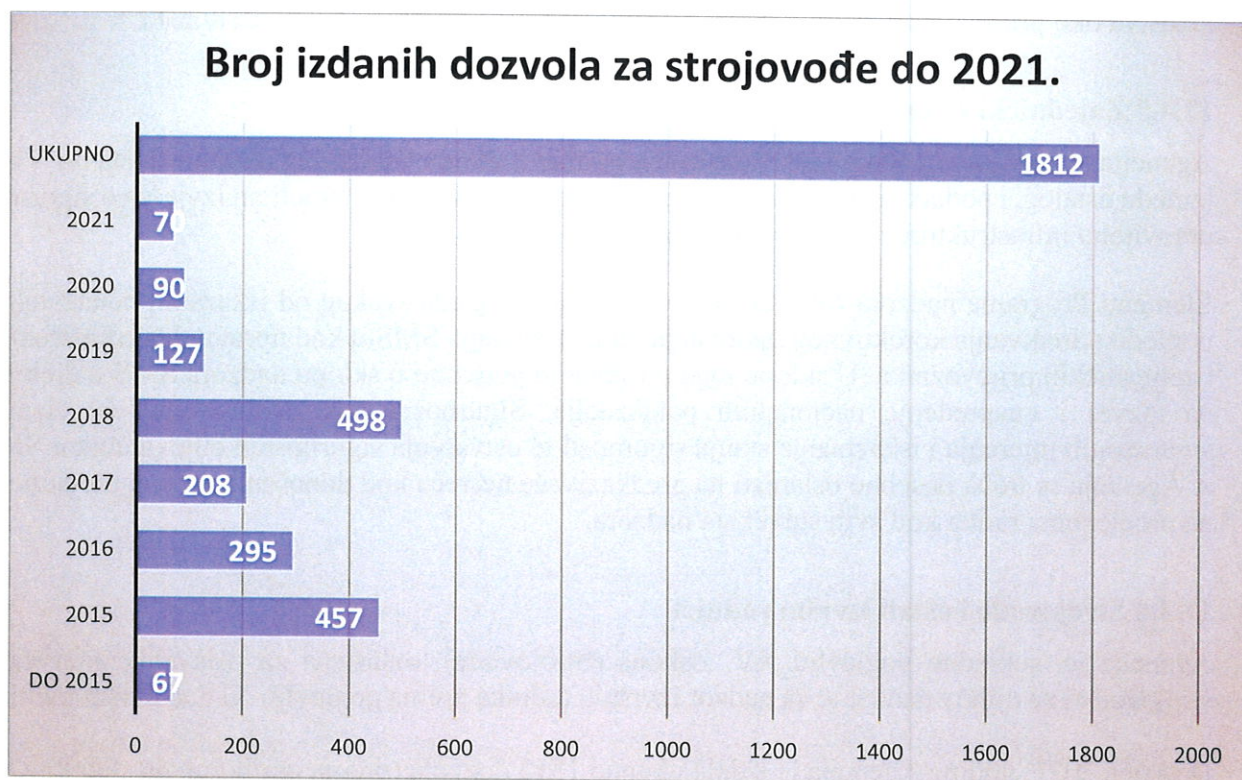
Do kraja 2021. godine Agencija je izdala ukupno 1812 dozvola (prema grafikonu na slici 8). Ovaj veliki broj strojovođa traži dobro planiranje prioriteta nadzora (sukladno rizicima) kao i dovoljan broj kompetentnih kadrovskih resursa.

Poseban naglasak će biti na nadzoru osposobljenosti strojovođa (prema članku 121. Zakona) kao i nadzoru izvršnih radnika (sukladno članku 110. Zakona) kroz pojedinačne inspeksijske nadzore te kroz sustavne nadzore u sklopu nadzora (audita) sustava upravljanja sigurnošću željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture.

³¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011 (Tekst značajan za EGP.); OJ L 1391, 27.5.2019, p. 360–389

³² Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenoga 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje Tekst značajan za EGP.; OJ L 320, 17.11.2012, p. 8–13

Slika 8 – Pregled izdanih dozvola za strojovođe do 2021. godine

17.4.7 Kadrovski resursi i kompetencijske sposobnosti Agencije

Sukladno sustavu upravljanja kompetencijama koje Agencija razvija i kontinuirano unapređuje, posebna pozornost se posvećuje osiguranju kompetencija osoblja koja provode nadzor na temelju procjene rizika te općenito dobrom razumijevanju postupaka za upravljanja rizicima na čemu se zasnivaju učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću. U tom sklopu Agencija vodi brigu da se odgovarajuće osoblje Agencije osposobljava i kontinuirano trenira za tehnike upravljanja rizicima i nadzor sukladan odgovarajućim tehnikama audita.

Agencija kontinuirano iskazuje potrebe za zapošljavanje potrebnih stručnih kadrova te njihovo osposobljavanje - posebno za voditelje audita (*lead auditore*) za potrebe nadzora i održavanja SMS-a željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture, nadzora ECM-a i centara za osposobljavanje strojovođa. Razvoj željezničkog sustava, uvođenje 4. željezničkog paketa i sve veća suradnja s ERA-om traži od Agencije ispunjavanje daleko većeg broja zadataka nego do sada te su stoga nova zapošljavanja, odnosno popunjavanja radnih mjesta nedostajućim kadrovima, vrlo važan zadatak (posebno vezano za tehničko-stručni kadar u upravama za inspekcijski nadzor, za željezničke prijevoznike, za željezničku infrastrukturu i za željeznička vozila).

17.5 Određivanje rizika i prioriteta nadzora u suradnji sa željezničkim sektorom

U cilju utvrđivanja prioriteta i opsega nadzora, Agencija kontinuirano procjenjuje opće rizike unutar željezničkog sustava u suradnji sa željezničkim sektorom - prvenstveno s upraviteljem infrastrukture, željezničkim prijevoznicima, subjektima nadležnim za održavanje (ECM), te s ostalim dionicima željezničkog sustava kao što je industrija, njihovi dobavljači i slično.

Agencija u sklopu procjene rizika primjenjuje zajedničku sigurnosnu metodu za vrednovanje i procjenu rizika sukladno Uredbi (EU) 402/2013 te utvrđuje specifične metode i tehnike za utvrđivanje rizika.

Agencija zajedno sa željezničkim sektorom usuglašava opće rizike koji su sastavni dio Strategije nadzora, a vezano za: hazarde (pojave i događaje), njihove posljedice (koje se odnose na sigurnosne aspekte - sigurnosne indikatore), učestalost i ozbiljnost posljedica hazarda, razinu procijenjenih rizika, sigurnosne zahtjeve i ispunjavanje sigurnosnih ciljeva te utvrđivanje opsega i prioriteta nadzora u narednom periodu.

18. ZAKLJUČAK

Agencija je u izvještajnom razdoblju ostvarila sve svoje zadaće koje su pred nju postavljene sukladno ovlastima propisanim Zakonom. Sredstva za rad Agencije osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu korištena su planski, namjenski i bila su dovoljna za njezin nesmetani rad.

Vezano za ograničenja u radu Agencije potrebno je i dalje istaknuti da je (kao i prethodnih godina) nedovoljan broj zaposlenika u Agenciji (za neke djelatnosti Agencija uopće nema potreban stručni kadar) u pojedinim slučajevima uzrokovao probleme kod izdavanja rješenja (odobrenja) za puštanje u uporabu i/ili nadzor strukturnih podsustava, izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike te vezano za inspekcijske poslove i nadzor SMS-a. Ipak, zahvaljujući multidisciplinarnom pristupu i preraspodjelom posla zaposlenici Agencije zajedno s ravnateljem uspjeli su riješiti navedene probleme i izdati odgovarajuća rješenja te tako ispuniti posebne ciljeve koji su nametnuti kroz provedbu zadataka u sklopu 4. željezničkog paketa i ispuniti sve zadatke koje je Agencija preuzela Ugovorom o suradnji (Cooperation Agreement) sklopljenim s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA-om) vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti i odobrenja za puštanje vozila u uporabu/tržište kroz jedinstvenu kontaktnu točku (OSS).

Ciljevi utvrđeni Strateškim planom Ministarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine i Godišnjim programom rada i razvoja Agencije za 2021. godinu **su realizirani na zadovoljavajući način s obzirom na sva ograničenja u radu (posebno vezano za kadrove i Pandemiju COVID-19).** Uprkos takvim okolnostima, Agencija je uspostavila odgovarajuću organizaciju rada i tijekom 2021. godine ispunila ciljeve u pogledu izdanih rješenja iz njezine nadležnosti, i obavila odgovarajući broj inspekcijskih nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću - sukladno planiranom (prema Programu rada i razvoja Agencije za 2021.).

Pored poslova koje su ostvarili zaposlenici Agencije u 2021. godini na rješavanju upravnih predmeta, provođenju inspekcijskih pregleda, nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću, izdavanja dozvola za strojovođe, puštanja vozila u uporabu i upisa u registar vozila, Agencija je imala i značajno povećani obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost u pogledu priprema i prilagodbe željezničkog sustava za provedbu 4. željezničkog paketa (koji je stupio na snagu 16. lipnja 2020. godine nakon stupanja na snagu novog Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava).

Na temelju provedenih analiza iz ovog Izvješća, može se zaključiti da bilježimo daljnji trend poboljšanja većine sigurnosnih pokazatelja (kako je navedeno u zaključnoj ocjeni stanja sigurnosti u poglavlju 11. ovog Izvješća).

Iako možemo primjetiti prema pregledu nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period od 2016. do 2021. godine da je broj ozbiljnih nesreća u 2021. godini porastao u odnosu na 2020. godinu za jednu ozbiljnu nesreću, **i dalje bilježimo smanjeni broj pokazatelja u odnosu na petogodišnji prosjek (u 2021. godini bilježi se smanjenje od 25,7%).**

Pored toga, treba spomenuti da je sukladno pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje od 2016.-2021. godine broj **značajnih nesreća** za 2021. godinu ostao na istoj razini kao onaj iz 2020. te da je **i dalje održano smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek** u iznosu od -16%.

Treba istaknuti da se je na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2021. godini dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu je smrtno stradalo 6 osoba i teško je ozljeđeno 7 osoba, dok su se u 2020. godini dogodile 4 ozbiljne nesreće

i 26 nesreća, pri čemu je usmrćeno 4 osoba i teško ozljeđeno 6 osoba. Ukupan broj ozbiljnih nesreća i nesreća na ŽCP-ima u 2021. godini povećan je za pet izvanrednih događaja (16,7%), broj smrtno stradalih osoba povećan je za dvije osobe (50%), a broj teško ozljeđenih osoba povećan je za jednu osobu (16,7%).

Agencija će u narednom razdoblju nastaviti pratiti, promicati i provoditi razvoj regulatornog okvira sigurnosti, poticati razvoj i unapređenja sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te **promovirati kulturu sigurnosti željezničkog sustava**. Posebno ističemo da će naredni period biti i dalje izazovan za Agenciju i za željeznički sustav Republike Hrvatske u cijelini u pogledu daljnje prilagodbe i provođenja 4. željezničkog paketa u kontekstu uvođenja jedinstvenog sustava EU željeznica kroz nove zadatke koje je dobila ERA i sva nacionalna tijela ovlaštena za sigurnost u zemljama članicama, a naročito u pogledu jedinstvenog sustava izdavanja potvrda za željezničke prijevoznike i davanje odobrenja za vozila unutar EU.

Za kraj je potrebno reći da se, pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga, a što je sve posljedica nedogovarajućeg održavanja i još uvijek nedovoljnog razvoja i modernizacije željezničke infrastrukture. Polazeći od toga da je Vlada 1. srpnja 2021. godine donijela Odluku o prihvatanju Modernizacije i restrukturiranja željezničkog sektora, a imajući u vidu kako su u tom dokumentu sadržani glavni elementi reforme s provedbenim planom mjera i aktivnosti željezničkog sektora Republike Hrvatske, očito je kako je Vlada uspostavila prikladan institucionalni okvir za uređenje željezničkog sektora i sigurnosti u željezničkom sektoru s jasnim zadaćama svih tijela nadležnih za željeznički sustav, pa tako i Agencije koja bi, nakon tehničkog i organizacijskog ojačanja u planiranom razdoblju, trebala doprinjeti poboljšanju željezničkog regulatornog i institucionalnog okvira i nadzora sigurnosti u željezničkom sektoru.

